

КОНТРОЛА ЛЕТЕЊА
СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ

SMATSA ДОО БЕОГРАД

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
за 2019. годину

smatsa

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ

за 2019. годину

САДРЖАЈ

1	Уводна реч директора	7
1.1	Догађаји који су обележили 2019. годину	9
2	О Контроли летења Србије и Црне Горе	12
2.1	Профил организације	12
2.2	Услуге у ваздушној пловидби (ANS)	12
2.3	Додатне услуге	13
3	Година 2019. у бројевима	15
3.1	Подаци о саобраћају у ваздушном простору надлежности SMATSA	15
3.2	Флукутације и структура запослених у 2019. години	21
4	Пословни резултати који су обележили 2019. годину	23
4.1	Унапређење управљања ваздушном пловидбом	23
4.1.1	Унапређења у области АТМ	23
4.1.2	Унапређење опреме, система и инфраструктуре	24
4.1.3	Унапређење АИС услуга	25
4.1.4	Унапређење МЕТ услуга	25
4.2	Унапређење сарадње са релевантним организацијама, регулаторним телима и државним органима	26
4.3	Развој конкурентних комерцијалних услуга	26
4.3.1	Калибража ЗРНС из ваздуха	26
4.3.2	Центар за обуку АНС особља	27
4.3.3	SMATSA Ваздухопловна академија	29
4.3.4	Развој конкурентних комерцијалних услуга у ваздушној пловидби	29
4.4	Унапређење друштвене одговорности и заштита животне средине	30
4.5	Унапређење система управљања безбедношћу	31
4.6	Унапређење успешности система организације и управљања ресурсима	31

4.7	Развој и унапређење људског потенцијала	32
4.8	Показатељи ефикасности пословања	32
4.8.1	Показатељи и циљеви у односу на Шему оствареног учинка	32
4.8.2	Показатељи квалитета пружених услуга	42
4.8.3	Додатни показатељи успешности	46
5	Информационо – технолошки системи управљања	48
5.1	Информационе технологије	48
6	Консултовање с корисницима услуга	51
6.1	Управљање ваздушним саобраћајем – АТМ	51
6.2	Ваздухопловно информисање – АИС	51
6.3	Ваздухопловне метеоролошке услуге – МЕТ	52
6.4	SMATSA Ваздухопловна академија	52
6.5	Калибража ЗРНС из ваздуха	53
7	Финансијски извештаји	55
7.1	Биланс успеха	55
7.2	Биланс стања	57
7.3	Извештај о новчаним токовима	59
7.4	Рацио показатељи	61
8	Ознаке и скраћенице	63
9	Индекс табела, шема и слика	68
9.1	Индекс табела	68
9.2	Индекс слика	68
10	Прилози	69
10.1	Прилог 1 – Организациона структура SMATSA	70
10.2	Прилог 2 – Одлука EUROCONTROL Проширеног комитета бр. 153 од 29.11.2018. године	71

01

Уводна реч директора

2019. година била је веома сложена и пуна изазова у свим сегментима пословања Контроле летења Србије и Црне Горе SMATSA: најинтензивнија саобраћајна сезона икада, наставак свеобухватне модернизације, промењена унутрашња организација, само су неки од њих.

Први пут смо опслужили више од 750.000 летова цивилних ваздухоплова који су летели по правилима инструменталног летења. Забележени су и историјски рекорди у броју летова у току дана, као и у броју летова у току сата. Овај обим саобраћаја опслужен је са високим степеном безбедности и ефикасности, уз минимална кашњења која је генерисала SMATSA.

Поред овога, у ваздушном простору, који је у надлежности SMATSA, опслужен је велики број летова војних ваздухоплова, као и генералне авијације.

Успешно је настављена оперативна примена пројекта слободног прекограничног планирања рута у ваздушном простору југоисточне Европе (SECSI FRA), који је SMATSA развила са пружаоцима услуга у ваздушној пловидби из Аустрије, Словеније, Босне и Херцеговине и Хрватске.

Пројекат је добио награду „Јединствено европско небо 2019“, која је SMATSA и партнерима у пројекту уручена на пригодној свечаности на Светском конгресу АТМ индустрије (World ATM Congress), одржаном у Мадриду, у марту 2019. године.

У току 2019. године отпочело је спровођење најзначајнијих пројеката Програма модернизације SUSAN.

У децембру 2019. године потписан је уговор за изградњу анекса Центра контроле летења и контролног торња на аеродрому Никола Тесла Београд, што представља најсложенији пројекат у оквиру овог програма.

Успешно је реализован први и најважнији део друге фазе модернизације и унапређења главног система за обраду података о лету којим су обновљени рачунарски системи обласне контроле летења, као и рачунарски системи прилазних и аеродромских контрола летења у Београду и Подгорици, а систем је проширен тако да обухвата и аеродромске контроле летења у Батајници, Краљево, Нишу и Тивту. Унапређени систем је оперативан од 15. маја 2019., а пројекат је реализован уз минималан утицај на саобраћајне токове и мере протока саобраћаја које су спроведене у координацији са EUROCONTROL. Преостале активности овог пројекта прате изградњу анекса Центра контроле летења и контролног торња на аеродрому Никола Тесла Београд.

Завршена је прва од укупно три фазе пројекта SMATSA IP комуникационе мреже. У оперативном раду је и 9 нових радио релејних линкова из прве фазе пројекта IP радио релејне мреже.

Нови DVOR на локацији АКЛ Краљево и нови VDF уређаји на локацијама АКЛ Батајница и АКЛ Ниш заменили су уређаје старости преко 30 година.

У 2019. години заживела је нова организација која је повећала ефикасност појединих пословних процеса, тако да је забележено рекордно извршење инвестиција из сопствених извора, као и извршење плана набавки.

Успешно је завршен процес сертификације SMATSA, као пружаоца услуга у ваздушној пловидби, од стране Агенције Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја (EASA). Издавање EASA сертификата је најбоља потврда да SMATSA испуњава високе регулаторне захтеве који важе за државе Европске уније.

Покренут је процес EASA сертификације у делу обуке пилота у SMATSA академији у Вршцу.

У 2019. години настављена је финансијска консолидација SMATSA и рационализација трошкова у појединим сегментима пословања.

SMATSA је, као друштвено одговорна компанија, наставила да, кроз програм донација опремом и финансијским средствима, помаже здравствене организације и локалне самоуправе широм Србије, укључујући и Косово и Метохију.

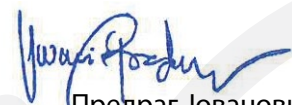
Такав однос према држави и друштву, чијим ресурсима управљамо, остаје један од принципа пословања.

У току 2019. године, у складу са усвојеним планом људских ресурса, спроведен је веома захтеван поступак селекције кандидата за обуку за контролоре летења. Након дужег временског периода, напуштен је концепт „самофинансирајућих класа“ и расписан је конкурс за „националну класу“. Од готово 2000 кандидата, све фазе селекције прошло је 84, што је гаранција да су селектовани најбољи.

Поред тога, расписан је конкурс за пријем 19 кандидата за послове инжењера за рад у ваздухопловно-техничком сегменту, метеоролога, стручњака економског и правног образовног профила.

Све наведено постигнуто је захваљући ангажовању компетентних, искусних и посвећених запослених у SMATSA, менаџменту и подршци органа управљања.

Захваљујем се свима на ангажовању и уверен сам да ћемо заједничким напорима да превазиђемо озбиљне изазове који су пред нама.

Предраг Јовановић

директор Контроле летења Србије и Црне Горе SMATSA Београд

1.1 Догађаји који су обележили 2019. годину

Значајне активности које су обележиле 2019. годину су:

1. У оквиру Светског конгреса индустрије управљања ваздушним саобраћајем (World Air Traffic Management Congress), који је одржан у Мадриду од 12. до 14. марта, SMATSA је добила награду Европске комисије „Јединствено европско небо 2019“. Награда у категорији „Побољшања у саобраћајној мрежи“ додељена је партнерима у Пројекту успостављања заједничког ваздушног простора југоисточне Европе (SECSI FRA), који је пуштен у оперативну употребу 1. фебруара 2018.

Поред тога, SMATSA је од стране European Satellite Service Provider (ESSP) добила и посебно признање у вези са потписивањем два EGNOS радна споразума (EWA), као први корак ка имплементацији прилазних процедура базираних на EGNOS сервису, у Републици Србији и Црној Гори.

2. Дана 26. марта 2019. године објављен је конкурс за пријем 46 кандидата на обуку за стицање дозволе контролора летења и одговарајућих овлашћења за потребе различитих организационих јединица контроле летења.

3. Од 2. до 5. априла 2019. године SMATSA је била домаћин 55. ATCEUC (Air Traffic Controllers European Unions Coordination) састанка, који је окупио представнике синдиката контролора летења из целе Европе.
4. Директору SMATSA, Предрагу Јовановићу, са сарадницима, у седишту Агенције Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја (EASA), 11. априла уручен је сертификат којим се потврђује да SMATSA испуњава највише европске стандарде и да може да пружа услуге у ваздушној пловидби и у ваздушном простору држава чланица ЕУ.
5. 14. маја 2019. године завршена је прва фаза пројекта модернизације и унапређење система за обраду података у лету, који је део Програма унапређења SUSAN. Реализацијом овог пројекта модернизације обновљени су рачунарски системи постојећих јединица обласне контроле летења, као и рачунарски системи прилазних и аеродромских контрола летења у Београду и Подгорици, а систем је проширен тако да обухвата и аеродромске контроле летења у Батајници, Краљеви, Нишу и Тивту. Пројекат је реализован у сарадњи са произвођачем опреме Thales, уз минималан утицај на саобраћајне токове и мере протока саобраћаја које су спроведене у координацији са Eurocontrol.
6. 5. децембра 2019. године ступила је на снагу измена простора надлежности јединица контроле летења SMATSA. Измена простора надлежности последица је реализације пројекта BHATM Phase 2, којим је надлежност над ваздушним простором Босне и Херцеговине преузео национални провајдер услуге BHANSA.
7. У згради Владе Републике Србије 24. децембра 2019. године потписан је уговор о изградњи анекса зграде ЦКЛ и новог контролног торња на аеродрому Никола Тесла у Београду.

Пројекат се спроводи у оквиру Програма модернизације контроле летења у Србији и Црној Гори, који се финансира делом из средстава Европске банке за обнову и развој и Европске инвестиционе банке.

02

О Контроли летења Србије и Црне Горе

2.1 Профил организације

Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд пружа услуге у ваздушној пловидби у ваздушном простору за који је надлежна, и обавља остале сродне делатности, посредно и непосредно, у функцији пружања наведених услуга.

Оснивачи SMATSA су владе Републике Србије и државе Црне Горе.

Након закључења Споразума о сарадњи у области ваздушног саобраћаја између Републике Србије и државе Црне Горе, 2012. године је, уговором који су потписале обе владе, потврђен континуитет постојања заједничког пружаоца услуга у ваздушној пловидби – SMATSA.

SMATSA у потпуности послује у складу с националном и међународном регулативом и међународним споразумима. Осим тога, SMATSA учествује у раду најважнијих међународних ваздухопловних организација и на најбољи начин представља Републику Србију и државу Црну Гору.

2.2 Услуге у ваздушној пловидби (ANS)

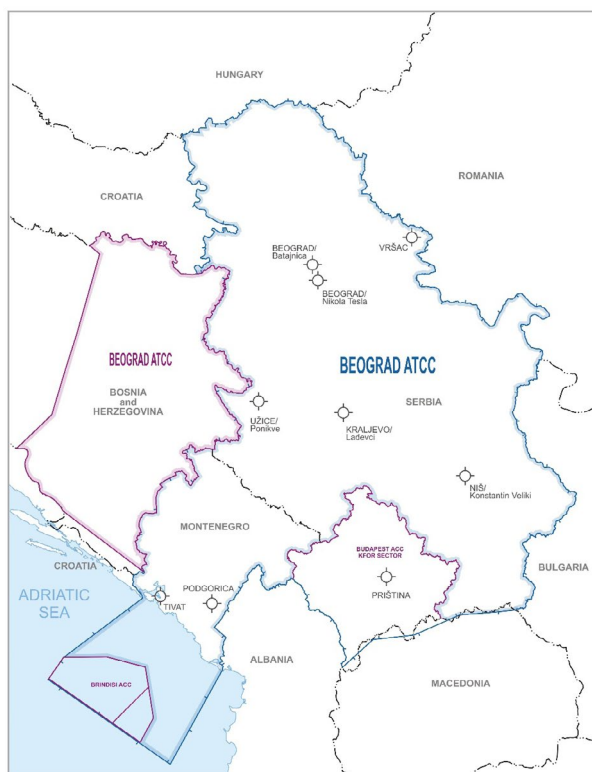
Основну делатност SMATSA представља пружање услуга у ваздушној пловидби (ANS) које обухвата:

1. Услуге у ваздушном саобраћају (ATS – *Air Traffic Services*);
2. Услуге комуникације, навигације и надзора (CNS – *Communication, Navigation and Surveillance*);
3. Услуге ваздухопловног информисања (AIS – *Aeronautical Information Services*) и
4. Ваздухопловне метеоролошке услуге (MET – *Aeronautical Meteorological Services*).

Простор надлежности SMATSA обухвата ваздушни простор изнад:

1. Републике Србије;
2. Црне Горе;
3. Међународних вода у Јадранском мору и
4. Источног дела Босне и Херцеговине, изнад нивоа лета 325.

Услуге у овом делу ваздушног простора су пружане до 4. децембра 2019. године, након чега је BHANSA преузела надлежност за пружање услуга.

Слика 1.

Територија изнад које је SMATSA пружала услуге у ваздушној пловидби током 2019. године

2.3 Додатне услуге

Осим услуга у ваздушној пловидби, SMATSA пружа и следеће услуге:

1. Школовање ANS особља и пилота;
2. Калибражу ЗРНС из ваздуха и
3. Одржавање ваздухоплова.

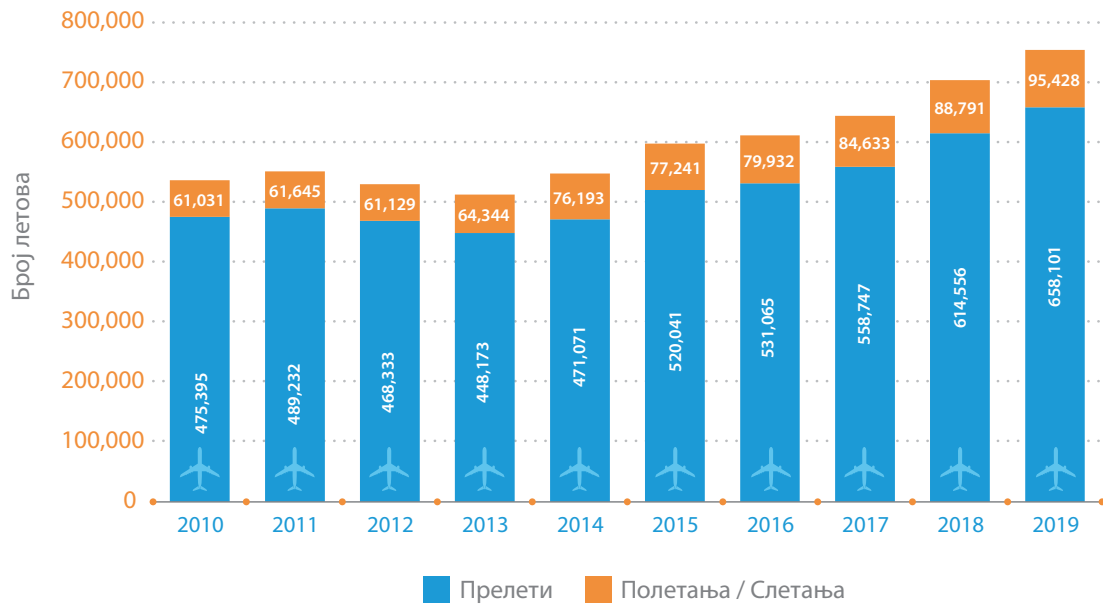

03

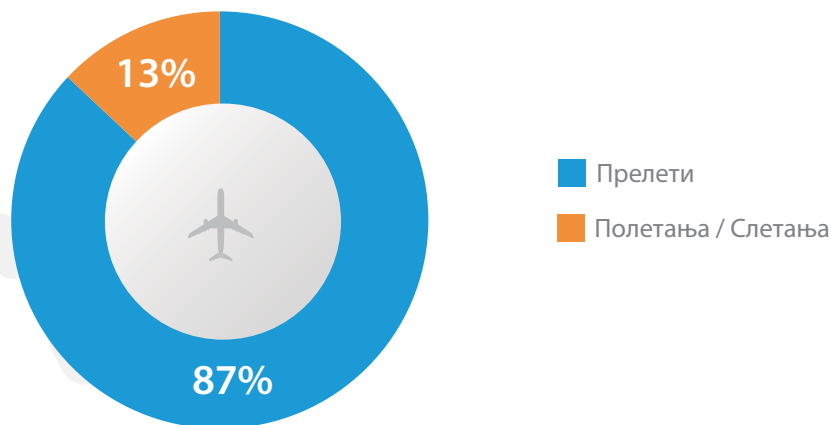

Година 2019. у бројевима

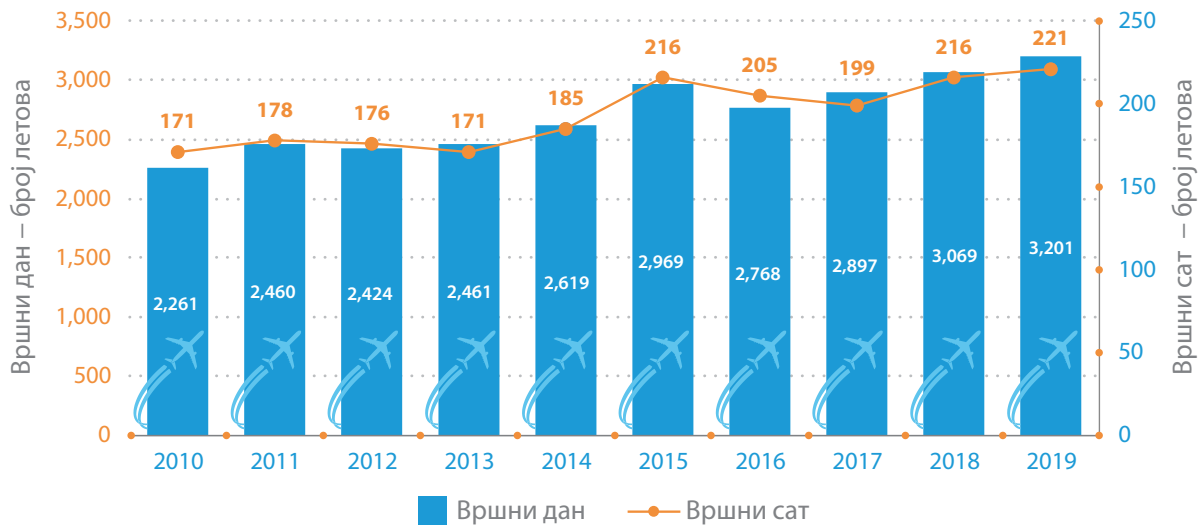
3.1 Подаци о саобраћају у ваздушном простору надлежности SMATSA

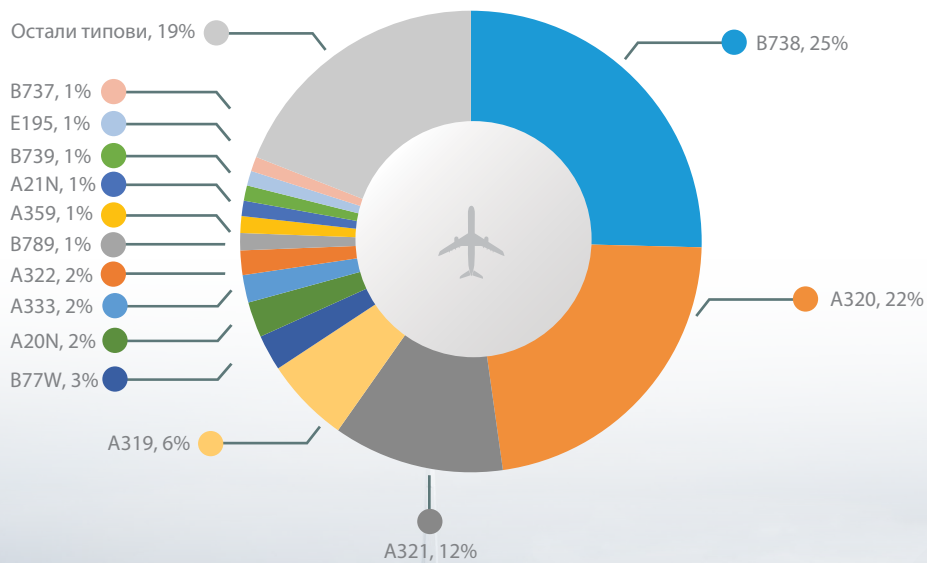
Слика 2. Број летова у периоду од 2010. до 2019. године

Слика 3. Расподела летова у 2019. години

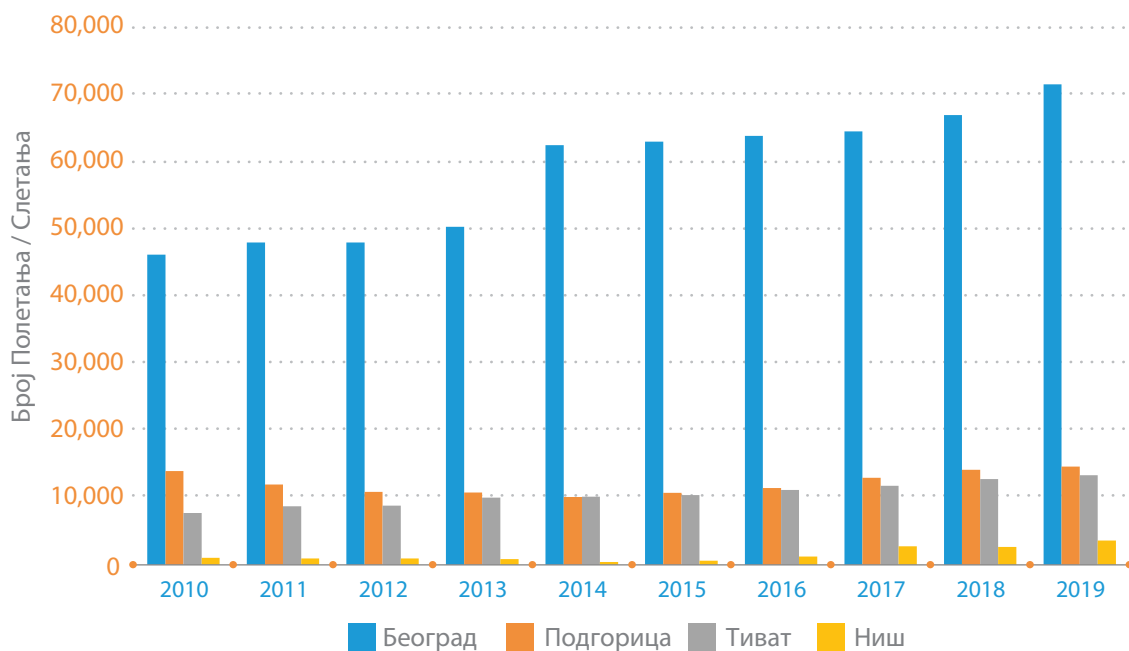

Слика 4. Вршни дан и вршни сат у периоду од 2010. до 2019. године

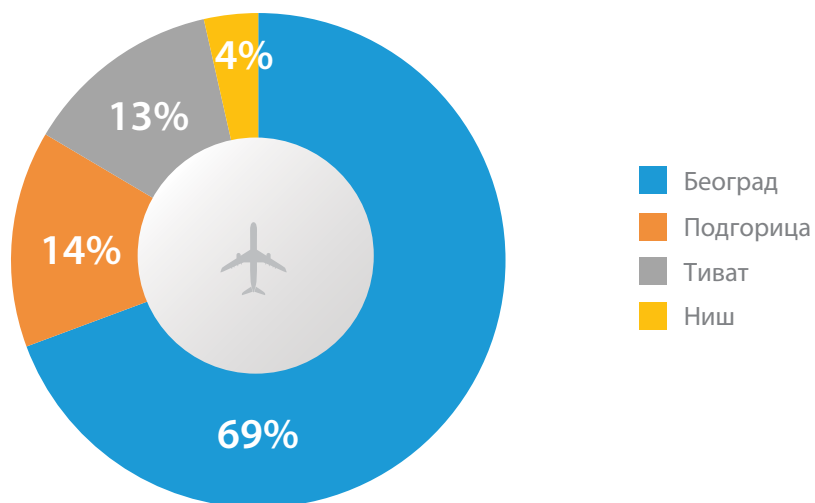

Слика 5. Учешће појединих типова ваздухоплова у 2019. години

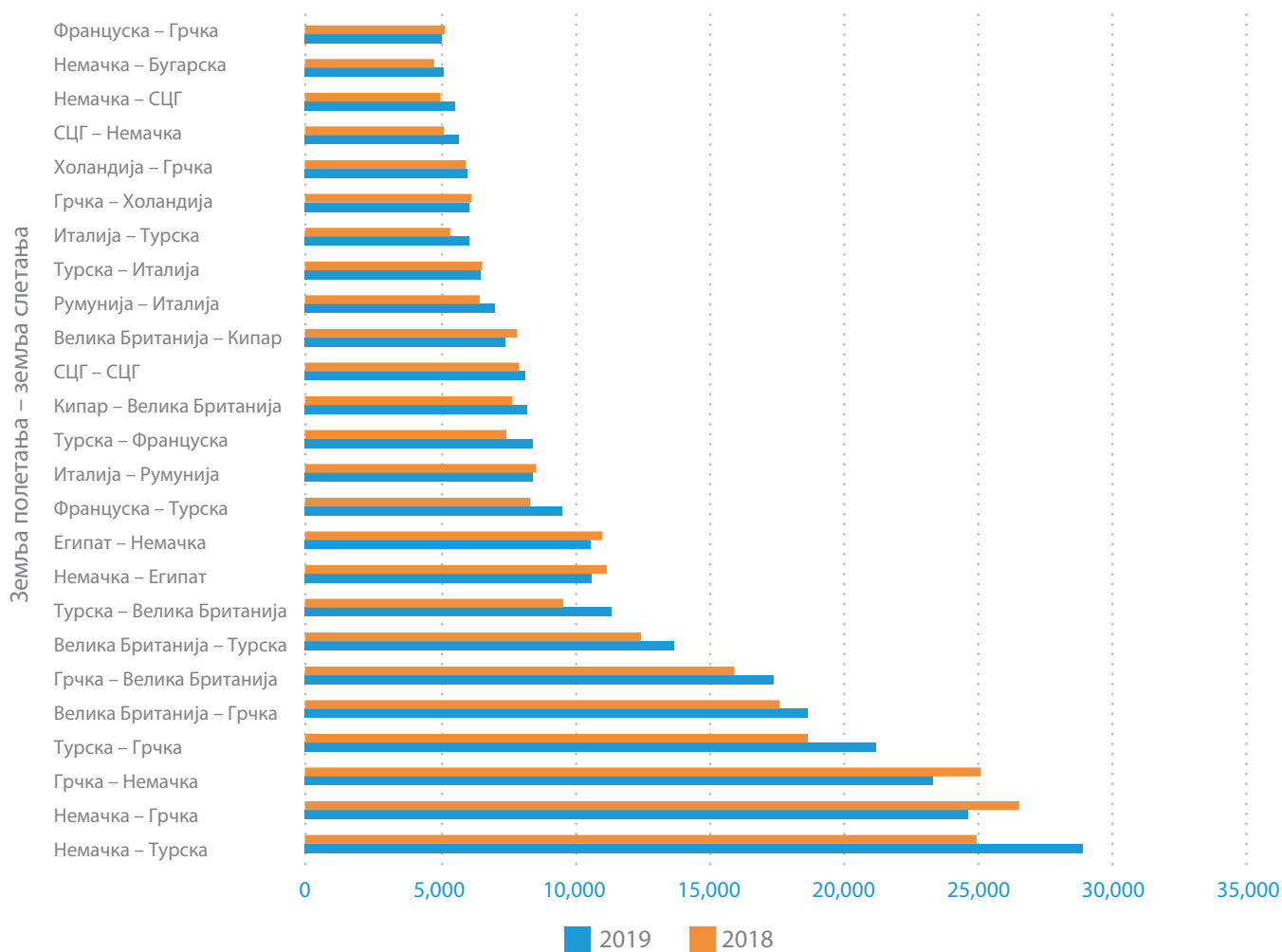

Слика 6. Број полетања и слетања по аеродромима у периоду од 2010. до 2019. године

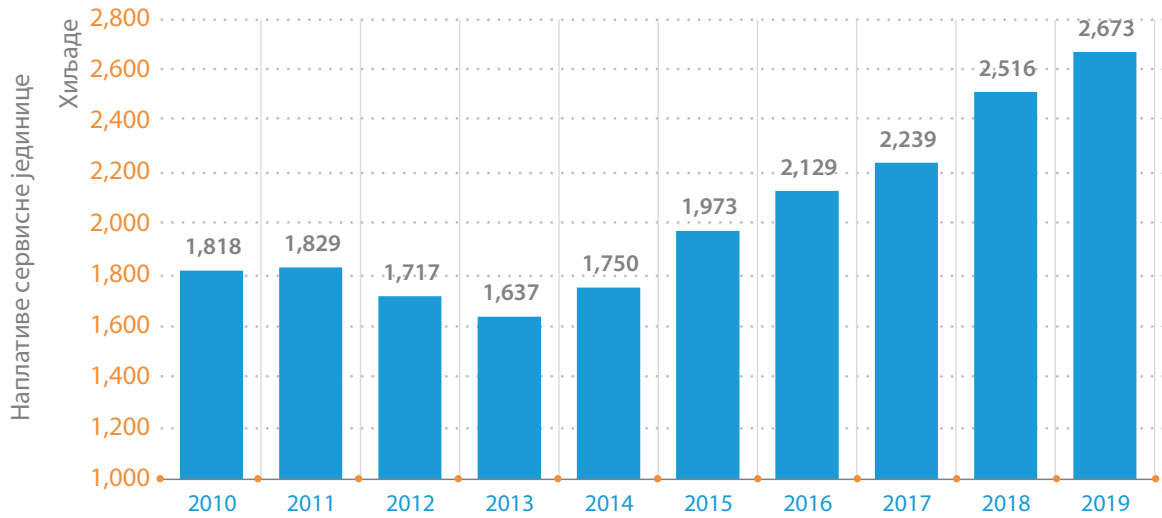

Слика 7. Распдела саобраћаја по аеродромима у 2019. години

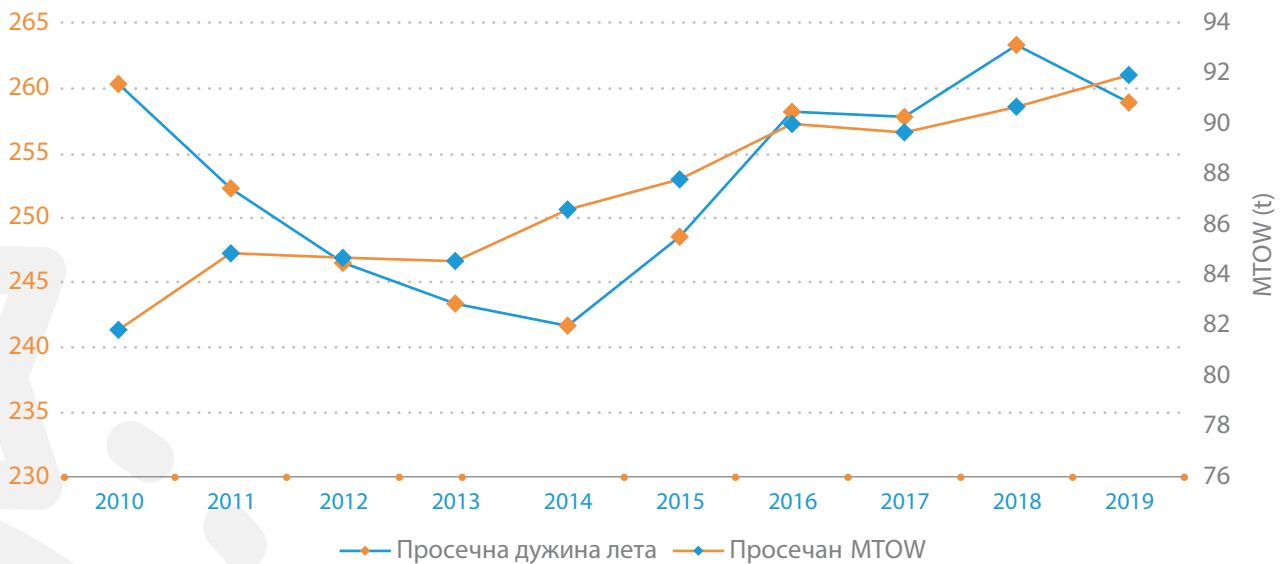

Слика 8. Број летова у ваздушном простору надлежности SMATSA по земљама полетања / слетања у 2018. и 2019. години¹

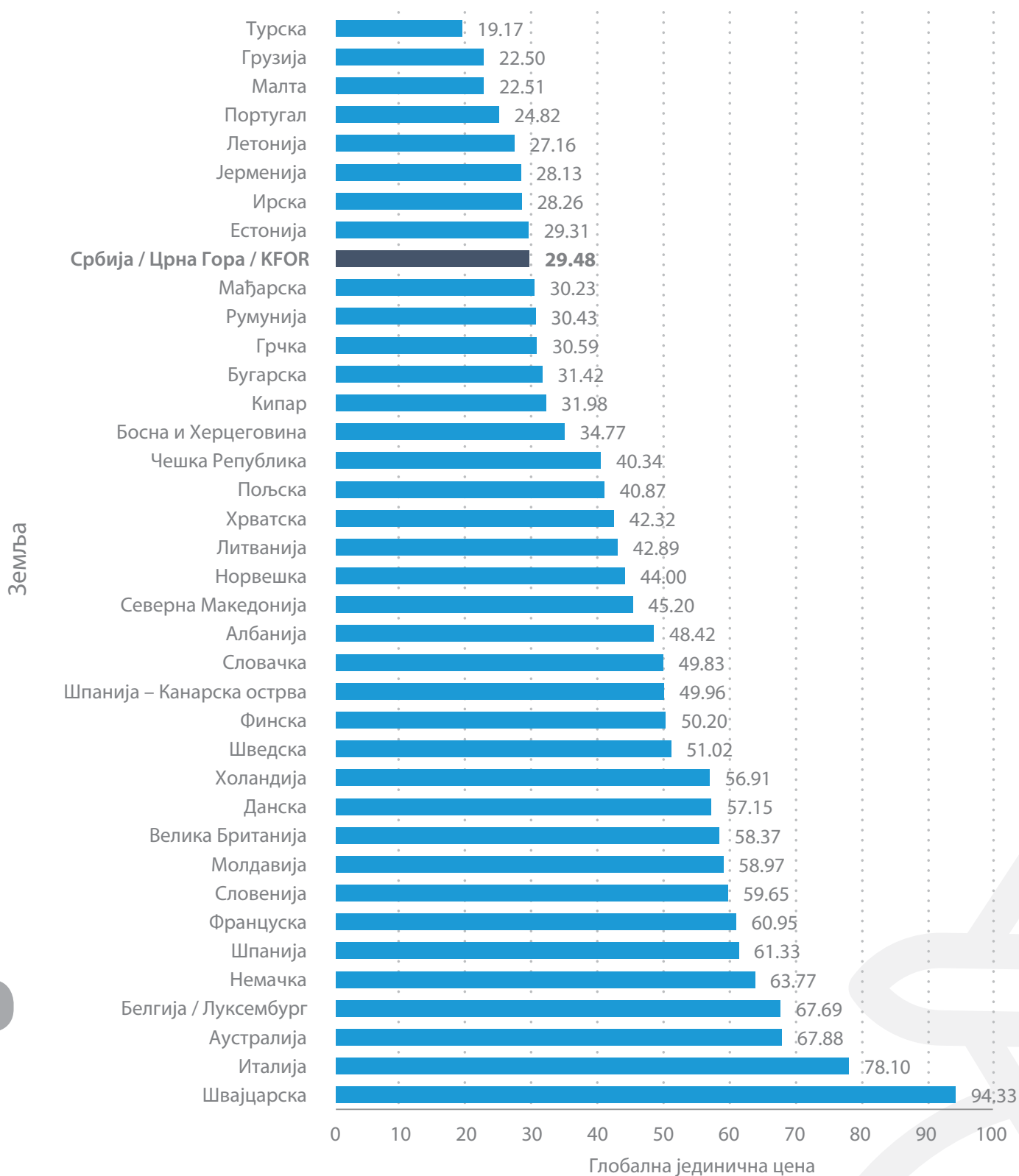
¹ На слици је приказано првих 25 парова земаља.

Слика 9. Број сервисних јединица у периоду од 2010. до 2019. године

Слика 10. Просечна дужина лета и просечан MTOW у FIR Београд у периоду од 2010. до 2019. године

Слика 11. Јединица рутне накнаде у 2019. години (ЕУР)

3.2 Флукуације и структура запослених у 2019. години

Флукуације запослених у 2019. години утицале су да просечан број запослених остане у планираним оквирима, иако су и број долазака и број одлазака били незнатно виши од планираног броја.

Табела 1. Флукуације запослених у 2019. години по месецима

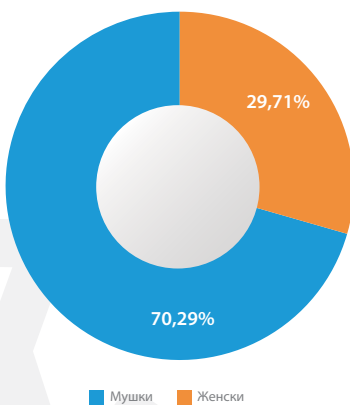
Флукуације	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Укупно
Доласци (+)	6	3	9	1	2	5	4	6	3	1	0	2	42
Одласци (-)	0	1	0	3	2	2	3	2	3	2	1	5	24

Процентуално учешће жена у укупном броју запослених је око 30%, док је учешће мушкараца око 70%, као и у претходним годинама.

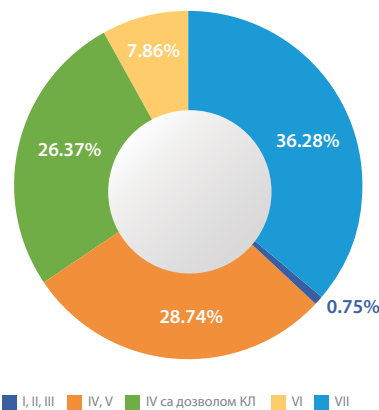
Што се квалификационе структуре запослених тиче, око 65% запослених су лиценцирани контролори летења и запослени са седмим степеном стручне спреме.

Највећи број запослених се налази у старосној групи између 40 и 50 година живота, а скоро 65% запослених је у старосној групи до 50 година живота.

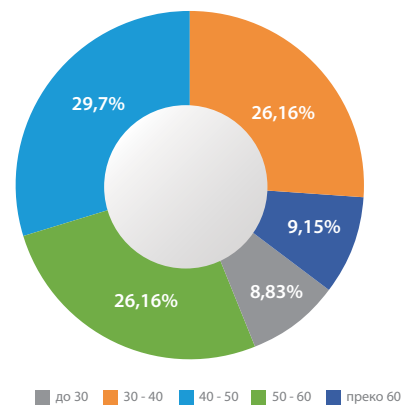
На следећим сликама приказана је структура запослених на крају 2019. године према полу, квалификационим групама и старосној структури.

Слика 12.
Структура запослених према полу

Слика 13.
Структура запослених према квалификационим групама

Слика 14.
Старосна структура запослених

04

Пословни резултати који су обележили 2019. годину

Резултати пословања који су постигнути у односу на циљеве дефинисане у Стратешком плану пословања 2019–2023 и Годишњем плану за 2019. годину представљени су у наставку у односу на стратешке области.

4.1 Унапређење управљања ваздушном пловидбом

Током 2019. године SMATSA је спровела бројне активности у циљу даљег унапређења квалитета услуга у ваздушној пловидби.

Реализација планираних активности у областима ATM, CNS, MET и AIS, односно улагање у унапређење система за пружање услуга у ваздушној пловидби омогућили су одржавање безбедности, редовности и ефикасности одвијања ваздушног саобраћаја на највишем нивоу, уз оптимално управљање протоком и капацитетом ваздушног саобраћаја.

4.1.1 Унапређења у области ATM

У склопу Програма модернизације контроле летења (SUSAN – SMATSA Upgrade of System for Air Navigation) у 2019. години завршена је прва фаза пројекта модернизације и унапређење система за обраду података у лету.

Реализацијом овог пројекта обновљени су рачунарски системи постојећих јединица обласне контроле летења, као и рачунарски системи прилазних и аеродромских контрола летења у Београду и Подгорици, а систем је проширен тако да обухвата и аеродромске контроле летења у Батајници, Краљеву, Нишу и Тивту. Пројекат је успешно реализован у сарадњи са произвођачем опреме Thales, уз минималан утицај на саобраћајне токове и мере протока саобраћаја које су спроведене у координацији са Eurocontrol.

Поред тога, у децембру 2019. године започете су активности на једном од најзначајнијих пројеката у оквиру Програма модернизације SUSAN – изградњи анекса зграде ЦКЛ и новог контролног торња на аеродрому Никола Тесла у Београду.

У оквиру унапређења процедура за инструментално летење, односно задовољење захтева резолуције A37-11 Скупштине ICAO, SMATSA је у јуну 2019. године по први пут имплементирала PBN (Performance-based navigation) процедуре за инструменталне доласке, прилажење и одласке на аеродрому Морава у Краљеву, за обе полетно-слетне стазе (13/31).

Процедуре за долазак (STAR) и одлазак (SID) представљају део RNP1 навигационе спецификације, док је у фази прилажења имплементирана RNP APCH спецификација, чиме је омогућено бочно прилажење до LNAV минимума и прилажење са вертикалним вођењем до LNAV/VNAV минимума.

Почетком децембра 2019. године, у склопу реализације пројекта BHATM Phase 2, односно преузимања надлежности националног провајдера BHANSA над ваздушним простором Босне и Херцеговине, ступила је на снагу измена простора надлежности јединица контроле летења SMATSA.

4.1.2 Унапређење опреме, система и инфраструктуре

SMATSA континуирано спроводи активности и пројекте који имају за циљ имплементацију нових технологија, система и опреме, као и унапређење опремљености објеката и инфраструктуре, а све ради подизања нивоа квалитета услуга, унапређења безбедности и изласка у сусрет захтевима саобраћаја, као и технолошких стандарда који се пред пружаоце услуга постављају на паневропском нивоу. Пројекти су свеобухватни, високотехнолошки, комплексни и временски захтевни, тако да активности које је неопходно спровести у циљу њихове успешне реализације обухватају период од неколико узастопних година. Стога, кроз извештај о пословању који обухвата период од једне године стиче се сегментални увид у активности и уочавају делимични резултати реализације комплетног циља, који по времену трајања има вишегодишњи карактер.

У току 2019. године, а као резултат спровођења планова развоја Аеродрома Никола Тесла, као и пројеката SMATSA који су у непосредној вези са Аеродромом Никола Тесла, SMATSA и концесионар BELGRADE AIRPORT д.о.о. Београд, вршили су перманентну координацију у циљу усаглашавања пројеката и активности на њиховом спровођењу: имплементације нових система, заштите или измештања постојеће инфраструктуре, као и примене технолошких процедура током периода спровођења радова на Аеродрому Никола Тесла и слично.

Крајем 2019. године, SMATSA је потписала уговор са компанијом Енергопројект високоградња о изградњи анекса зграде ЦКЛ и новог контролног торња на аеродрому Никола Тесла у Београду. Вредност уговора износи 17,5 милиона евра, и представља део програма модернизације система контроле летења – SUSAN. Инвестициони програм се финансира из средстава Европске банке за обнову и развој, Европске инвестиционе банке и SMATSA.

Током 2019. године, завршена је инсталација и пријем на локацији DVOR на аеродрому Краљево, као и VDF система на локацијама Ниш и Батајница. Успешно је завршена и прва фаза набавке и имплементације SMATSA IP мреже

за пренос сервиса контроле летења и опреме у области електроенергетике (UPS, DC, DEA) на превиђеним локацијама унутар система.

Међутим, током 2019. године, забележена су и одређена одступања у предвиђеним роковима за реализацију одређених активности, условљена екстерним факторима, и то у следећим случајевима:

1. За израду техничке документације за потребе Terminal Area Radar (TAR Београд) и приводне инфраструктуре, анексима уговора измењен је рок за израду техничке документације, тако да укупан рок за завршетак поменуте активности износи 589 дана, односно рок је до 01. септембра 2020. године. Разлог за продужење укупног рока јесте неуспешан поступак набавке радарских система, будући да су пројектанту неопходни подаци о радарском систему који ће бити уграђен у објекат да би се комплетирали техничка документација за грађевинску дозволу и добиле сагласности у погледу мера заштите од пожара.
2. У вези са реализацијом активности изградње објеката и приводне инфраструктуре за потребе инсталације радарског система (PSR+SSR) на погодној локацији за прекривање југоисточног простора надлежности ЦКЛ Београд, у току 2019. године донесена је одлука о обустави поступка набавке радова на изградњи објекта радарске станице Бесна кобила бр. SUS-RSBK-2018. С обзиром на то да је утврђено да једина приспела понуда садржи недостатке, није било могуће утврдити стварни садржај понуде и понуђену цену, која је виша од упоредиве тржишне вредности. Поступак набавке је поново био покренут, а 05. децембра 2019. године је прибављена сагласност ЕИБ на конкурсну документацију. Међународни јавни позив за подношење понуда је објављен у Службеном гласнику ЕУ 17. децембра 2019. године, односно 20. децембра 2019. године у Службеном гласнику РС.

4.1.3 Унапређење AIS услуга

Пружање ваздухопловних података, неопходних за безбедну, редовну и експедитивну ваздушну пловидбу, обезбеђује се путем услуга ваздухопловног информисања (AIS – Aeronautical Information Services) са циљем да се задовољи потреба за уједначеношћу и доследношћу у пружању ваздухопловних информација / података који су потребни за оперативну употребу од стране међународног цивилног ваздухопловства.

Процеси ваздухопловног информисања усклађени су са међународним стандардима и препорученом праксом садржаном у заједничким захтевима Јединственог европског неба.

У 2019. години потписани су споразуми о достављању и објављивању ваздухопловних података између AIS-а и следећих извора података: Јавног предузећа Аеродрома Црне Горе АД као оператера аеродрома Подгорица и Тиват; Јавног предузећа Аеродрома Србије као оператера аеродрома Краљево/Морава и SMATSA ваздухопловне академије као оператера аеродрома Вршац.

Током маја месеца, представници SMATSA су узели учешће на радионици „Контрола препрека у околини аеродрома“. Радионица је одржана у организацији Агенције за цивилно ваздухопловство у Подгорици, под покровитељством TAIEХ, организације за техничку помоћ и размену информација при Европској комисији.

У организацији SMATSA, а на основу захтева Оператера Аеродрома Београд/Никола Тесла, у новембру је одржана радионица у просторијама Аеродрома Београд са циљем да едукује о правима и обавезама у складу са склопљеним Споразумом о међусобној сарадњи и регулативом која је тренутно на снази. Циљ радионице је био презентовање основних услуга и начина публикавања, кроз теорију и практичне примере и опште информисање колега о раду Службе за ваздухопловно информисање, SMATSA.

Децембар месец је био резервисан за учешће на 2. међународној радионици посвећеној новом ICAO SNOWTAM образцу, односно

имплементацији система процене и извештавања о стању површина полетно-слетне стазе (Global Reporting Format – GRF) у организацији регионалне канцеларије ICAO EUR/NAT. На радионици која је одржана у Франкфурту учешће су узели представници 28 држава, 7 међународних организација, 1 авио компанија и 1 произвођач ваздухоплова. Циљ радионице је био свеобухватно информисање у вези са будућом применом новог глобалног формата за извештавање и процену стања површина полетно-слетних стаза.

4.1.4 Унапређење MET услуга

Ради унапређења безбедности, редовности и експедитивности ваздушне пловидбе, SMATSA обезбеђује ваздухопловне метеоролошке услуге у складу с националним и међународним стандардима и регулативама.

Као и у претходној години, представници SMATSA су и у 2019. години, учествовали у регионалном пројекту eGAFOR са још 7 пружалаца услуга у ваздушној пловидби и индустријским партнером. Циљ пројекта је израда продукта eGAFOR, а потом и других производа који ће задовољити један од основних захтева корисника, а то је хармонизација продуката на границама FIR.

Пројектом замене апликативног софтвера за прогностичке радне станице са хардвером, значајно ће бити унапређен рад MET прогностичара и замењен стари софтвер. Овим се обезбеђује унапређене функције и могућност лакше анализе метеоролошких података, као и поређење прогноза добијених из више нумеричких модела.

Током 2019. године, представници SMATSA учествовали су и на више међународних скупова попут састанака метеоролошке групе у оквиру ICAO Европске групе за планирање ваздушног саобраћаја (EANPG) и састанака AVAC (Aviation Advisory Committee) у оквиру EUMETNET-а, надлежног тела за све MET пројекте на нивоу Европе, укључујући и оне везане за SESAR.

4.2 Унапређење сарадње са релевантним организацијама, регулаторним телима и државним органима

Имплементација одговарајућих регулатива, политика и технолошких решења од значаја за пословање SMATSA се спроводи континуирано. Јачање партнерских односа и унапређење сарадње са релевантним организацијама и корисницима услуга SMATSA је процес који захтева константно унапређење.

Координација активности заједно са колегама из АЦВ-а и прикупљање доказне документације урађене су приликом ICAO стандардизационе верификационе провере у Црној Гори у јануару 2019. године и EASA стандардизационе инспекције, такође у Црној Гори, у јулу 2019. године.

На нивоу SMATSA формиран су Радна група за имплементацију регулативе (ЕУ) 2017/373 Захтеви за пружање услуга у ваздушној пловидби, као и Тим за координацију активности са ДЦВ и АЦВ по питању имплементације ове регулативе. Одржани су први састанци који се пре свега односе на сагледавање разлика између важеће и нове регулативе (Gap анализа) и сагледавање системских захтева за систем управљања (Management system).

4.3 Развој конкурентних комерцијалних услуга

4.3.1 Калибража ЗРНС из ваздуха

Захваљујући савременој опреми и стручном кадру, SMATSA поседује све неопходне ресурсе за пружање услуге калибраже земаљских радио-навигационих средстава (ЗРНС) из ваздуха, вршење провера летних процедура, као и за пружање услуге испитивања која се односе на одабир локације за постављање новог ЗРНС-а. У ту сврху се користи модеран ваздухоплов Hawker Beechcraft King Air 350 са уграђеном опремом за калибражу (AD-AFIS-260) који SMATSA користи за сопствене потребе, али и пружа услуге екстерним корисницима.

Услуге се пружају у складу са захтевима и препорукама који су дефинисани у документима Међународне организације за цивилну авијацију (*International Civil Aviation Organization - ICAO*) - Annex 10, Annex 14 и Doc 8071.

У 2019. години извршене су редовне и ванредне калибраже и валидације процедура из ваздуха по основу закључених уговора. Остварено је укупно 440 часова налета, од чега 250 сати у иностранству док је 190 сати калибраже остварено у Србији и Црној Гори.

4.3.2 Центар за обуку ANS особља

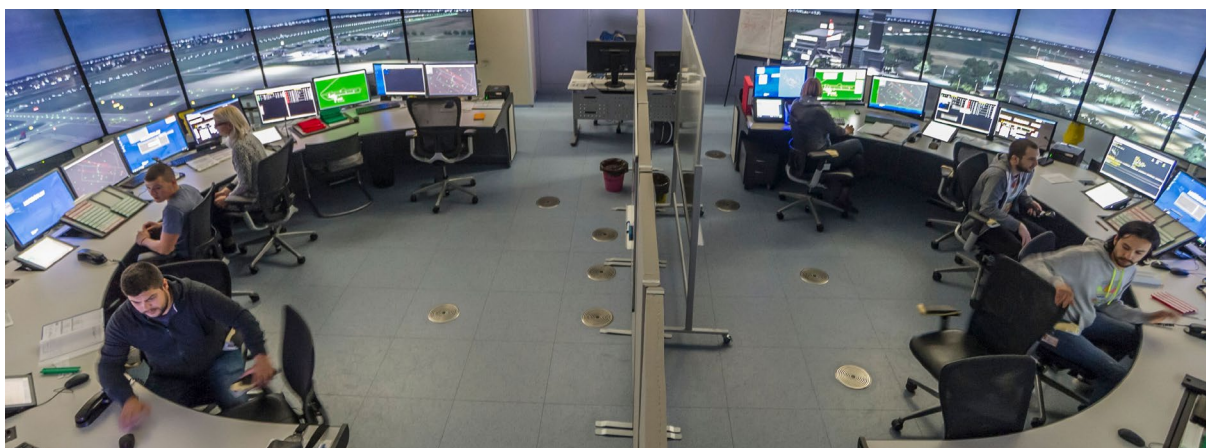
Центар за обуку ANS особља је овлашћени центар за школовање и усавршавање контролора летења, ваздухопловно-техничког и ваздухопловно-метеоролошког особља. Програми обуке усклађени су са захтевима ESARR, националном и међународном регулативом, као и са ICAO стандардима.

Центар за обуку ANS особља, осим школовања за сопствене потребе, пружа услуге обуке и екстерним корисницима, и то како организацијама, тако и појединцима.

Најзначајније обуке реализоване у 2019. години, у складу с Планом извођења обука у Центру за обуку ANS особља, приказане су у наредној табели.

Табела 2. Реализације обука у оквиру Центра за обуку ANS особља у 2019. години

Назив обуке	Број обука	Број полазника
Почетна обука контролора летења (Initial Training)	8	38
Обука у јединици контроле летења (Unit Training)	13	37
Континуирана обука (Continuation & Development Refresher Training)	32	183
Обука ваздухопловно-техничког особља контроле летења (ATSEP Training)	5	43
Обука ваздухопловно-метеоролошког особља (MET Training)	2	7
Остале обуке Обука псеудо-пилота; Практична настава за ученике Ваздухопловне академије; Радионица за инструктора за послове ARO; Обука обезбеђивања за летачко особље	5	86
Обука за посебна овлашћења (Development Training)	5	26

4.3.2.1 Обуке у оперативним јединицама контроле летења

Поред обука које су реализоване у Центру за обуку ANS особља, током 2019. године спроведене су и обуке у оперативним јединицама, како је представљено у табели. Осим тога, током 2019. године у свим оперативним јединицама, спроведен је велики број континуираних обука освежења знања и обука за коришћење нових система попут TopSky.

Табела 3. Обуке у оперативним јединицама контроле летења у 2019. години

Назив обуке	Степен реализације и образложење
Обука за стицање ASSE овлашћења (АКЛ Београд)	3 кандидата, успешност 100%
Обука за стицање ОЈТI овлашћења (АКЛ Београд)	2 кандидата, успешност 100%
Обука за стицање ADI/TWR и APP LYNI овлашћења (АКЛ Ниш)	1 кандидат, успешност 100%
Обука за стицање ОЈТI овлашћења овлашћења (АКЛ Ниш)	2 кандидата, успешност 100%
Обука за стицање APP LYVR овлашћења (АКЛ Вршац)	2 кандидата, успешност 100%
Обука за стицање ADI-TWR LYVR овлашћења (АКЛ Вршац)	1 кандидат, успешност 100%
Обука за стицање ОЈТI овлашћења овлашћења (АКЛ Краљево)	1 кандидат, успешност 100%
Обука за стицање ASSE овлашћења (АКЛ Подгорица)	2 кандидата, успешност 100%
Обука за стицање ADI/TWR и APP LYTV овлашћења (АКЛ Тиват)	2 кандидата, успешност 100%

4.3.3 SMATSA Ваздухопловна академија

SMATSA Ваздухопловна академија је у 2019. години, редовним и допунским обукама, реализовала 4.621 часова теоријске наставе, што је за око 25% више од планираног броја часова. Курсеви који су утицали на додатни учинак су: PPL курс, MCC курсеви, MEP курсеви, CPL (A) модуларни курс, IR курс, као и додатна настава.

Реализовани број сати налета у 2019. години износио је 4.958 сати и 30 минута, што је за 21% мање у односу на план. Разлика у оствареном и планираном налету настала је услед неповољних метео-услова, као и због нередовног похађања летачке обуке од стране кандидата.

Услуга обуке је пружена и кандидатима из следећих компанија: CARPATAIR, AIRSERBIA и AIRPINK.

У 2019. години, потписани су уговори за одржавање ваздухоплова са новим комитентима током целе године и то са NTS doo Београд за Mooney M20J, YU-BTP, Lulian Nicolae Lascu за Piper PA34-200T, I-KRNL и Elgra Vision d.o.o. Београд за Piper PA34-200T, YU-SPK.

Представници SMATSA су учествовали на међународној показној вежби трагања и спасавања у реалним условима (SAREX 38-19) у организацији Директората за цивилно ваздухопловство Републике Србије.

У септембру 2019. године, поднета је пријава Агенцији Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја (EASA) којом је отпочео процес сертификације SMATSA Ваздухопловне академије пред тим регулаторним телом.

Осим тога, 2019. годину је обележило и потписивање писама о намерама са партнерима из Индије о школовању кандидата из Индије и партнерима из Кине о школовању кандидата из Кине.

Донета је одлука о обнављању капацитета за смештај кандидата на обуци (хотел).

4.3.4 Развој конкурентних комерцијалних услуга у ваздушној пловидби

У марту 2019. године SMATSA је добила награду Европске комисије „Јединствено европско небо 2019“ као потврду за успешну сарадњу и имплементацију мултинационалног пројекта успостављања заједничког ваздушног простора југоисточне Европе (SECSI), који је пуштен у оперативну употребу 1. фебруара 2018. године.

Применом SECSI FRA иницијативе у заједничком ваздушном простору пет пружалаца услуга у ваздушној пловидби у шест држава југоисточне Европе доприноси се значајним уштедама корисницима ваздушног простора.

Током 2019. године SMATSA је наставила успешну сарадњу у оквиру Gate One иницијативе, у коме као придружени члан даје допринос развоју технолошког аспекта политике Јединственог европског неба.

Учешће SMATSA у PCP пројектима у оквиру SESAR2020 кроз Thales Group Consortium омогућило је представницима SMATSA да учествују у валидацији PJ10-02 (Тулуз), као и у техничким консултацијама у оквиру пројекта PJ24 (Лисабон).

4.4 Унапређење друштвене одговорности и заштита животне средине

Крајем маја 2019. године, према захтевима стандарда ISO 9001:2015, извршена је ресертификација система менаџмента квалитетом (QMS), док је у складу са ISO 14001:2015 урађена и ресертификација система менаџмента животном средином (EMS).

Након успешне ресертификационе интегрисане провере потврђено је важење сертификата ISO 9001:2015 и ISO 14001:2015 на локацијама SMATSA Training Center (QMS), Седиште SMATSA, ЦКЛ Београд, АКЛ Батајница и SMATSA Ваздухопловна академија Вршац.

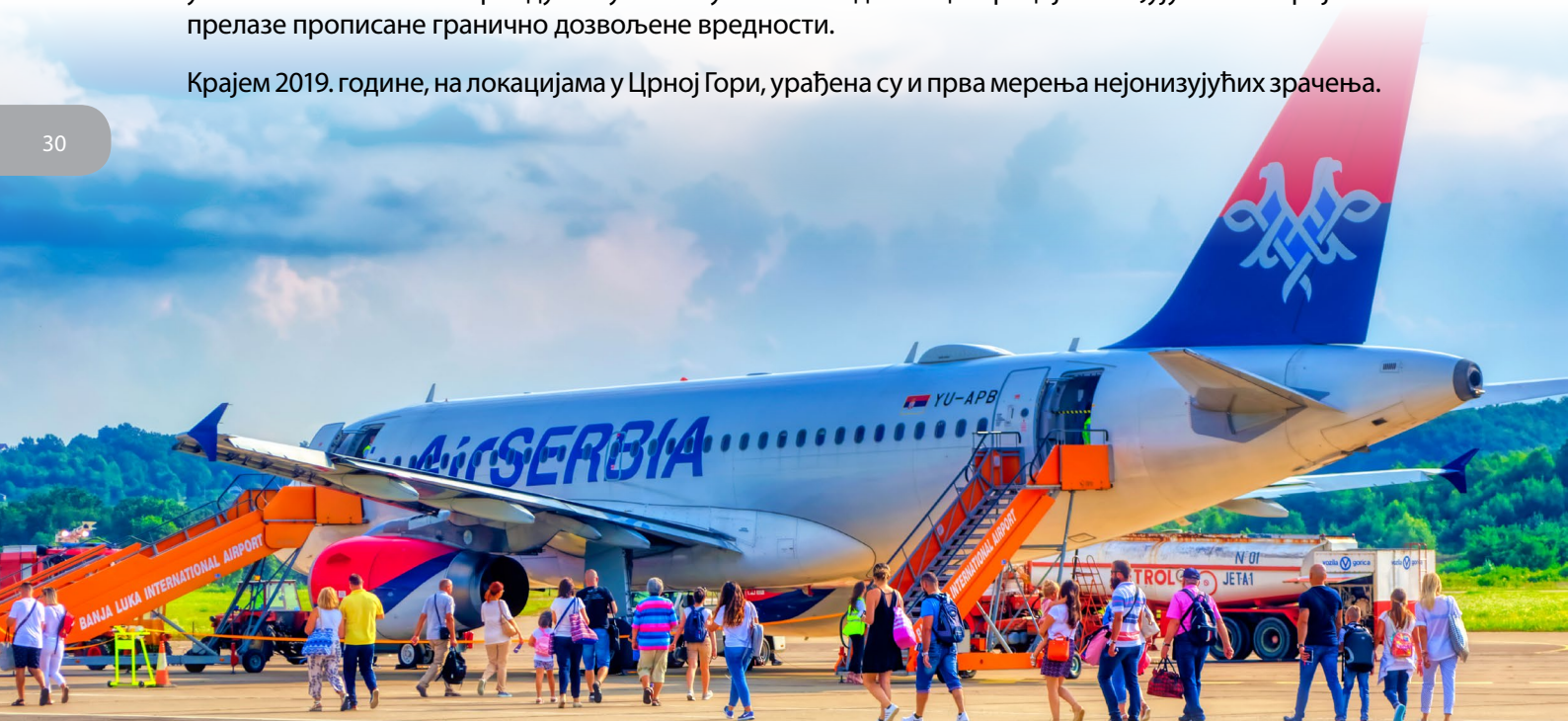
У априлу 2019. године, радило се на активностима у вези са усаглашавањем са законским захтевима у области јонизујућих зрачења и пријава радара „Марк V“ Директорату за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије. Слетни радари „Марк V“ користе се на војним аеродромима на локацијама у АКЛ Краљево и АКЛ Батајница.

У употреби су два слетна радара „Марк V“, који у склопу опреме садрже затворене изворе јонизујућег зрачења. С обзиром на то да су оба радара у примени, а према законским захтевима, урађено је мерење еквивалента дозе зрачења у околини уређаја и израђен је „Програм заштите од јонизујућег зрачења“. На основу извештаја о извршеном мерењу, потврђено је да је амбијентална еквивалентна доза јонизујућег зрачења нешто изнад природног фона, на основу чега се изводи закључак да се оба слетна радара могу безбедно користити.

У циљу заштите животне средине, такође је урађена и провера, односно, дозиметријска контрола јонизујућег зрачења одређеног дела површине на Аеродрому Ниш, за коју постоји сумња да је контаминирана у току бомбардовања аеродрома 1999. године. На основу спроведеног мерења јачине амбијенталног еквивалента дозе јонизујућег зрачења утврђено је да нема повишене радиоактивности – контаминације.

Са колегама запослним на Аеродрому Београд успостављена је сарадња по питању заједничких активности у области заштите животне средине, на активностима мониторинга квалитета ваздуха и буке на комплексу аеродрома. SMATSA ће достављати податке о плановима лета и друге податке на основу којих ће се урадити прелиминарна анализа буке према којој ће се одредити границе буке, индекси буке и успоставиће се акциони план ради балансираног приступа управљања буком. Осим тога, урађена су и два мерења квалитета ваздуха у трајању од по 24 сата у летњем и зимском периоду. Резултати су показали да концентрације загађујућих материја не прелазе прописане гранично дозвољене вредности.

Крајем 2019. године, на локацијама у Црној Гори, урађена су и прва мерења нејонизујућих зрачења.

4.5 Унапређење система управљања безбедношћу

У складу са захтевима и препорукама домаћег и међународног законодавства, препознатим и прихваћеним добрим праксама других пружалаца услуга у ваздушном саобраћају, у 2019. години је настављен развој Система управљања безбедношћу у SMATSA.

Активности које су обележиле претходну годину у том домену, а које су важне за систем безбедности ваздушног саобраћаја:

1. Ангажовање експерата SMATSA на EVAIR пројекту у седишту EUROCONTROL у Бриселу путем Secondment програма. Пројекат подразумева следеће активности:
 - o прикупљање ATM догађаја,
 - o унос података у EVAIR базе,
 - o статистичка обрада података,
 - o припрема материјала за EVAIR Safety Bulletins, користећи специфичне алате за анализу догађаја – TOKAI, INCAS, ASMIT.

По повратку из Eurocontrol-а, запослени стечена знања примењују у свакодневним активностима Одељења за безбедност ваздушног саобраћаја.

2. У оквиру рада на имплементацији ЕУ регулативе 2017/373, формирана је радна група која ради на предлагању начина имплементације регулативе и усклађивању активности у организацији у циљу добијања сертификата за услуге ATM (ATS, ASM, ATFM), CNS, MET, AIS, ASD.

4.6 Унапређење успешности система организације и управљања ресурсима

У циљу унапређења успешности система организације и управљања ресурсима, настављена је израда и имплементација интегралних делова будућег Информационог система SMATSA.

Током 2019. године приведен је крају пројекат електронске писарнице и система управљања документима, док је пуштање у оперативни рад планирано за 2020. годину. Такође, започете су активности на изради дизајна апликативног решења и модела података за Управљање средствима. Упоредо са тим, започета је имплементација централног интеграционог процеса (CIP), односно, интеграционих сервиса за размену података између апликација у оквиру Информационог система.

Крајем 2019. године успешно је спроведен поступак набавке и формиран су пројектни тимови за реализацију дела пројекта Информационог система – планирање и праћење реализације пословања.

4.7 Развој и унапређење људског потенцијала

Доношењем више Правилника о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији послова у Контроли летења Србије и Црне Горе SMATSA, а у вези са унапређењем описа послова одређених организационих јединица, створени су предуслови за остваривање циљева дефинисаних пословном стратегијом.

Током 2019. године, успостављени су основни елементи система прикупљања података, праћења и извештавања о задовољству запослених на нивоу SMATSA.

Осим тога, имплементирана је процедура управљања стресом и започете активности на успостављању система управљања замором.

4.8 Показатељи ефикасности пословања

4.8.1 Показатељи и циљеви у односу на Шему оствареног учинка

4.8.1.1 Безбедност

Оцена и праћење нивоа безбедности у систему SMATSA заснива се на праћењу безбедносних индикатора у различитим деловима система.

Праћење стања система управљања безбедношћу пружаоца услуга у ваздушној пловидби заснива се на праћењу безбедносних индикатора (SMS индикатори) дефинисаних у оквиру Шеме оствареног учинка у другом референтном периоду, којима се оцењује:

1. Ефикасност система управљања безбедношћу;
2. Ниво употребе RAT методологије и
3. Ниво примене културе правичности и поверења (Just Culture).

С обзиром на то да регулатива која се односи на Шему оствареног учинка још увек није обавезујућа за Републику Србију и Црну Гору, SMS индикатори прате се добровољно у циљу припреме за имплементацију регулативе у правни систем која се очекује у наредном периоду.

Праћење безбедносних индикатора од стране SMATSA врши се у циљу спровођења годишње анализе EASA процене стања која се спроводи путем стандардизованих упитника, а на основу чијих резултата SMATSA предузима одговарајуће корективне мере.

Табела 4. Циљане и остварене вредности SMS индикатора по захтеву ДЦВ за 2019. годину

Група SMS индикатора		Остварен ниво безбедности
I.1.	Ефективност система управљања безбедношћу <i>SMS Effectiveness</i>	1. Управљање политиком безбедности и безбедносним циљевима: D 2. Управљање безбедносним ризицима: D 3. Безбедносне гаранције: D 4. Унапређење безбедности: D 5. Безбедносна култура: B
I.2.	Ниво употребе RAT методологије <i>Application of RAT Methodology</i>	1. Нарушавање безбедног раздвајања ваздухоплова: 1. RAT E3 2. RAT A2 3. RAT B2 4. RAT C1 5. RAT C4 2. Неовлашћени улазак на ПСС: 1. RAT A3
I.3.	Ниво примене културе правичности и поверења <i>Application Just Culture</i>	B

Табела 5. Циљане и остварене вредности SMS индикатора по захтеву АЦВ за 2019. годину

Ефективност SMS система пружаоца услуга у ваздушној пловидби (Група SMS индикатора)		Прихватљив ниво сигурности	Испуњен / није испуњен прихватљив ниво сигурности
SI.1	Ефективност система управљања сигурношћу SMS Effectiveness	ИСПУЊЕН ЗА 2018. (за 2019. се ради током 2020. године) НЕМА ПРОПИСАНИХ УПОРЕДНИХ ВРЕДНОСТИ	1. Управљање политиком безбедности и безбедносним циљевима: D 2. Управљање безбедносним ризицима: D 3. Безбедносне гаранције: D 4. Унапређење безбедности: D 5. Безбедносна култура: B
SI.2	Ниво употребе RAT методологије Application of RAT Methodology	НЕМА ПРОПИСАНИХ УПОРЕДНИХ ВРЕДНОСТИ ЗА 2019. ГОДИНУ	1. Нарушавање сигурног раздвајања ваздухоплова: RAT A2/B2 2. Неовлашћени улазак на ПСС: Није било пријављених догађаја (100% примењен RAT за догађаје за које је поднета пријава)
SI.3	Ниво примењене културе правичности и поверења Application Just Culture	НЕМА ПРОПИСАНИХ УПОРЕДНИХ ВРЕДНОСТИ ЗА 2019. ГОДИНУ	B

Поред тога, ефикасност система управљања безбедношћу оцењује се на бази безбедносних индикатора које су на националном нивоу прописале ваздухопловне власти (ДЦВ и АЦВ). Безбедносни индикатори анализирају се на годишњем нивоу, а резултати за 2019. годину представљени су у наредним табелама.

Табела 6. Циљане и остварене вредности индикатора безбедности по захтеву ДЦВ за 2019. годину

Група АТМ индикатора (догађаји с директним АТМ учешћем)		Прихватљив ниво безбедности	Остварене вредности
I.4	Број удеса/несрећа с уделом АТМ-а <i>ATM caused Accidents</i>	0,00409	0 удеса са уделом АТМ
I.5	Број озбиљних незгода с уделом АТМ-а <i>ATM caused Serious Incidents</i>	4	2 озбиљне незгоде са уделом АТМ
I.6	Број битних незгода с уделом АТМ-а <i>ATM caused Major Incidents</i>	40	5 битних незгода са уделом АТМ
Група CNS индикатора (АТМ специфични/посебни ванредни догађаји)		Прихватљив ниво безбедности	Остварене вредности
I.7	Број отказа DPS	<8 догађаја (кварова) годишње	просечно 0,66 кварова годишње
I.8	Укупно трајање прекида рада SSR радарских станица	<500 минута годишње	вредност индикатора је 3,37 минута
I.9	Укупно трајање прекида рада PSR радарских станица	<2.000 минута годишње	вредност индикатора је 69,55 минута
I.10	MTBO-средње време између отказа LOC ILS-а 12 (CAT III)	>4.500 часова годишње	није било отказа –MTBO[h]=/
I.11	MTBO-средње време између отказа LOC ILS-а 30 (CAT I)	>1.500 часова годишње	није било отказа –MTBO[h]=/
I.12	Број губитака или деградација једне радне фреквенције или више радних фреквенција	<50 догађаја годишње	просечно 8 прекида сервиса на годишњем нивоу
Група циљаних индикатора		Прихватљив ниво безбедности	Остварене вредности
I.15	Догађаји који се односе на сударе <i>Collisions related (MID-AIR, on the ground between acf / vehicle/ person/obstruction)</i>		трогодишњи просек 0
I.16	Догађаји који се односе на раздвајање ваздухоплова <i>Separation related (Separation minimal in- fringement, Inadequate separation)</i>	Прати се кретање у односу на прошлогодишњу вредност	трогодишњи просек 5,67
I.17	Догађаји који се односе на безбедност на ПСС <i>Runway related (Runway excursion, Runway IncurSION where avoiding action was neces- sary/ not necessary)</i>		трогодишњи просек 3,00

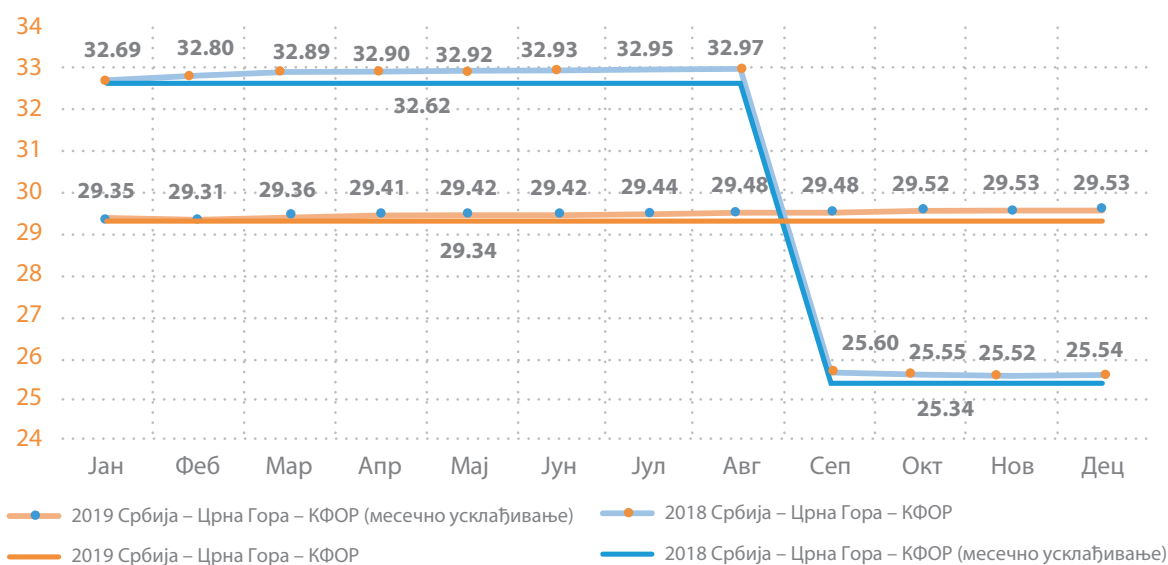
I.18	Догађаји који се односе на одступања ваздухоплова <i>Aircraft deviations related (Acf deviation from ATC clearance, Acf deviation from applicable ATM regulation, Acf deviations from applicable published ATM procedures, Deviations from aircraft ATM-related equipment carriage and operations, as mandated in applicable regulation(s))</i>		трогодишњи просек 18,00
I.19	Догађаји који се односе на висину ваздухоплова у лету <i>Altitude related (Level Bust LB, Controlled Flights Into Terrain/CFIT, Near Controlled Flight Into Terrain/CFIT)</i>		трогодишњи просек 1,00
I.20	Догађаји који се односе на неадекватну употребу ваздушног простора <i>Unauthorised penetration of airspace related</i>		трогодишњи просек 22,33
I.21	Догађаји са који се односе на изостанак или неадекватну комуникацију пилот–контролор <i>Communication related (Prolonged Loss of Communication/PLOC, inadequate usage of phraseology, language issues)</i>	Прати се кретање у односу на прошлoгодишњу вредност	трогодишњи просек 8,67
I.22	Догађаји који се односе на губитак контроле над ваздухопловом <i>Loss of control in flight related (MET conditions, Wake turbulence...)</i>		0
I.23	Догађаји који се односе на остале услуге пружаоца услуга у ваздушној пловидби <i>Other (Other services within ANSP, like AIS, SEC and other)</i>		191 SEC – ометања ласером – 14 15.04.2019. – крађа акумулаторске батерије и 250 l горива из објекта за смештај агрегата за VOR/DME SMI. 27.09.2019. – покушај обијања објекта RF „DU“ при чему су оштећена врата објекта. 07.10.2019. – обијен контејнер у коме је смештен NDB VRA, није отуђено ништа. На вратима уништена брава, два катанца и оштећена бодљикава жица. 03.12.2019. – оштећење ограде радио фар „BT“ без знакова покушаја уласка у штићену зону.

Табела 7. Циљане и остварене вредности сигурносних индикатора по захтеву АЦВ за 2019. годину			
Догађаји с директним АТМ учешћем (група АТМ индикатора)		Прихватљив ниво сигурности	Остварене вредности (испуњен/није испуњен прихватљив ниво сигурности)
SI.4	Број несрећа с уделом АТМ-а <i>ATM caused Accidents</i>	0,00409	0 несрећа с уделом АТМ-а
SI.5	Број озбиљних незгода с уделом АТМ-а <i>ATM caused Serious Incidents</i>	4	0 озбиљних незгода с уделом АТМ-а
SI.6	Број битних незгода с уделом АТМ-а <i>ATM caused Major Incidents</i>	40	2 битне незгоде с уделом АТМ-а
АТМ специфични/посебни ванредни догађаји (група CNS индикатора)		Прихватљив ниво безбедности	Остварене вредности (испуњен/није испуњен прихватљив ниво сигурности)
SI.7	Доступност комуникацијске функције	< 50 губитака сервиса на годишњем нивоу	ИСПУЊЕН 10 губитка сервиса на годишњем нивоу
SI.8	Доступност надзорне функције рада SSR радарских станица	<500 минута годишње	ИСПУЊЕН (Ковиона: без прекида Муртеница: 20,65 минута Кошевац: без прекида Српска Гора: без прекида) ИСПУЊЕН
SI.9	Доступност надзорне функције рада PSR радарских станица	<2.000 минута годишње	(Ковиона: 100,01 минут Муртеница: 154,63 минута Српска Гора: без прекида)
SI.10	Доступност функција за обраду података и дистрибуцију	< 8 отказа годишње	ИСПУЊЕН 0 кварова
SI.11	Доступност навигацијске функције LOC 36 (CAT I) на LYPG	>1.500 часова годишње	ИСПУЊЕН није било отказа – МТВО[h]= /
SI.12	Доступност навигацијске функције LOC TIV	>1.500 часова годишње	ИСПУЊЕН није било отказа – МТВО[h]= /
SI.13	Доступност енергетских система	>0,9999% на годишњем нивоу	ИСПУЊЕН (није било потпуног прекида електроенергетског напајања оперативних уређаја)
SI.14	Угрожавање безбедности АТМ система	не утврђују се прихватљиве вредности	ПРАТИ СЕ Ометање ласером - 7

4.8.1.2 Трошковна ефикасност

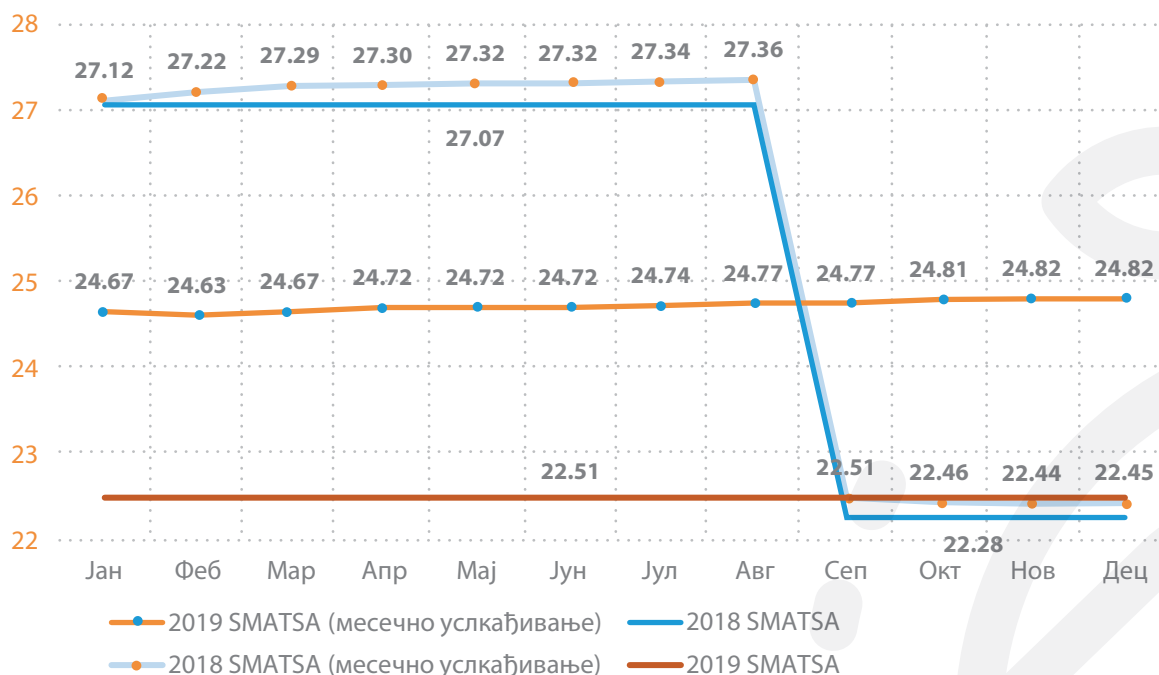
Јединица рутне накнаде за зону наплате „Србија – Црна Гора – КФОР“ за 2019. годину одобрена је и усвојена на седници Проширене комисије (Enlarged Committee) EUROCONTROL одржаној у новембру 2018. године. Одлуком Проширене комисије бр. 153 од 29.11.2018. године (Прилог 2) утврђена је висина јединице рутне накнаде од 29,34 ЕУР (National Unit Rate), односно 29,48 ЕУР (Global Unit Rate) која укључује административну таксу EUROCONTROL.

Вредности месечно усклађиване јединичне цене рутне накнаде током 2018. и 2019. године за зону наплате „Србија – Црна Гора – КФОР“ приказани су графички на Слици 15.

Слика 15. Јединица рутне накнаде за зону наплате „Србија – Црна Гора – KFOR“ у 2018. и 2019. години

Утврђена јединична вредност рутне накнаде која је припадала искључиво делу SMATSA, износила је око 22,51 ЕУР. Кретање вредности дела јединице рутне накнаде који припада SMATSA на месечном нивоу током 2018. и 2019. године представљене су на Слици 16.

Слика 16. Јединица рутне накнаде за SMATSA у 2018. и 2019. години

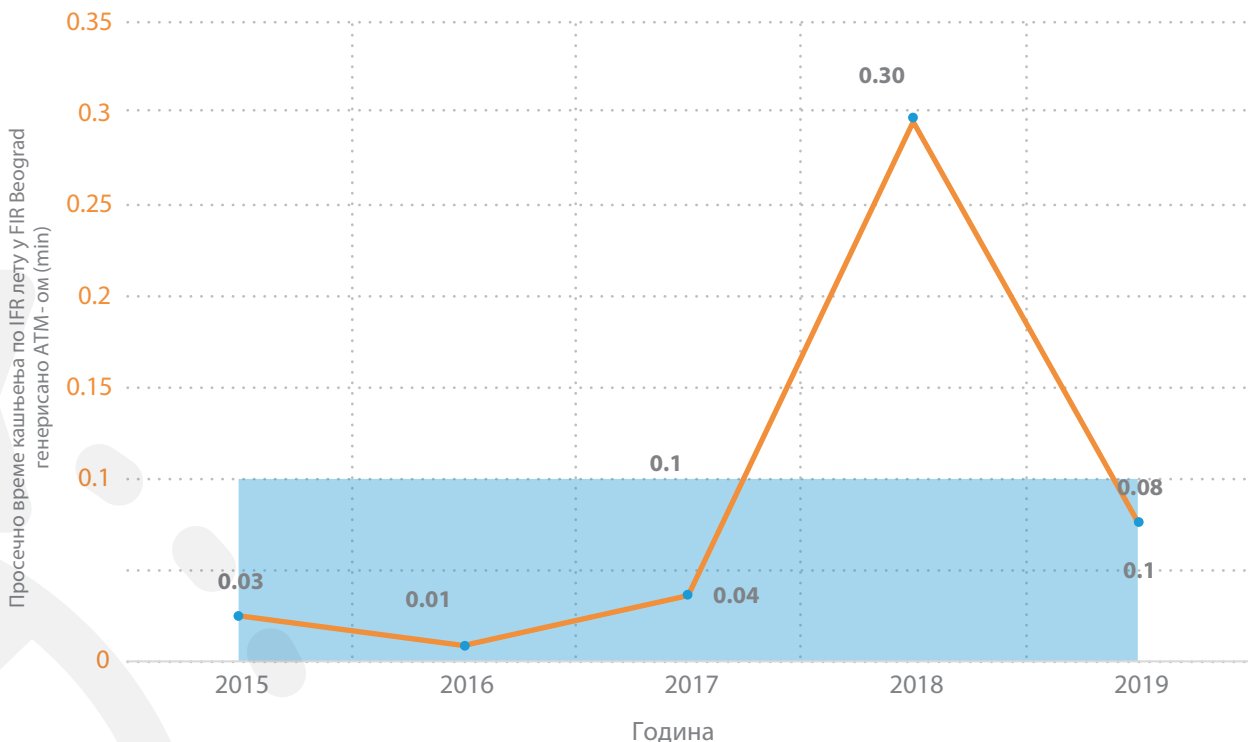
4.8.1.3 Капацитет

Индикатор капацитета оцењује ефикасност пружања услуге у простору надлежности пружаоца услуга у ваздушној пловидби. Ефикасност се оцењује на основу просечног времена кашњења по IFR лету у FIR Београд генерисаног АТМ-ом. Индикатор обухвата све IFR летове у FIR Beograd, за које се утврђује кашњење генерисано радом пружаоца услуга у ваздушној пловидби. Из података о кашњењу и о укупном броју летова прорачунава се вредност индикатора. Индикатор је изражен као апсолутна вредност и прати се на годишњем нивоу.

Индикатори капацитета и њихове прихватљиве вредности, ваздухопловне власти Републике Србије су дефинисале на националном нивоу у документу Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије, „Ваздушна пловидба у Републици Србији, индикатори безбедности и капацитета и прихватљиви нивои безбедности до 2020. године“.

Прихватљива и остварена вредност индикатора капацитета за 2019. годину наведена је у наредној табели.

Табела 8. Вредности индикатора капацитета у 2019. години		
Индикатор капацитета	Прихватљива вредност	Остварена вредност
Просечно време кашњења по IFR лету у FIR Beograd генерисано АТМ-ом	<0,1 минут/ IFR лету	0,08 минута/ IFR лету

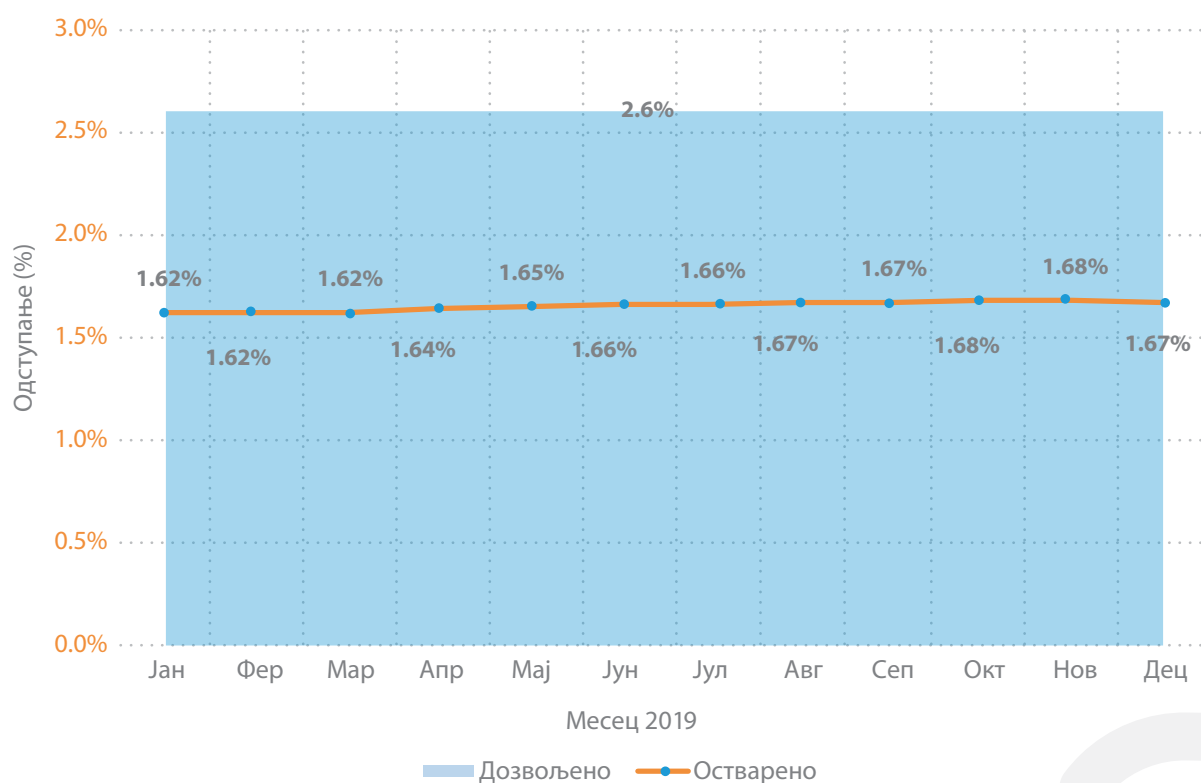
Слика 17. Просечно време кашњења по IFR лету у FIR Београд генерисано АТМ-ом у периоду од 2015. до 2019. године

² Извор података: European ANS Performance Data Portal (<http://ansperformance.eu/>).

4.8.1.4 Заштита животне средине

Ниво заштите животне средине оцењује се на бази просечне ефикасности хоризонталног лета, индикатора препознатог у уредбама које се тичу Шеме оствареног учинка, у оквиру регулативе Јединственог европског неба. У другом референтном периоду (2015–2019) циљне вредности индикатора дефинисане су на следећи начин:

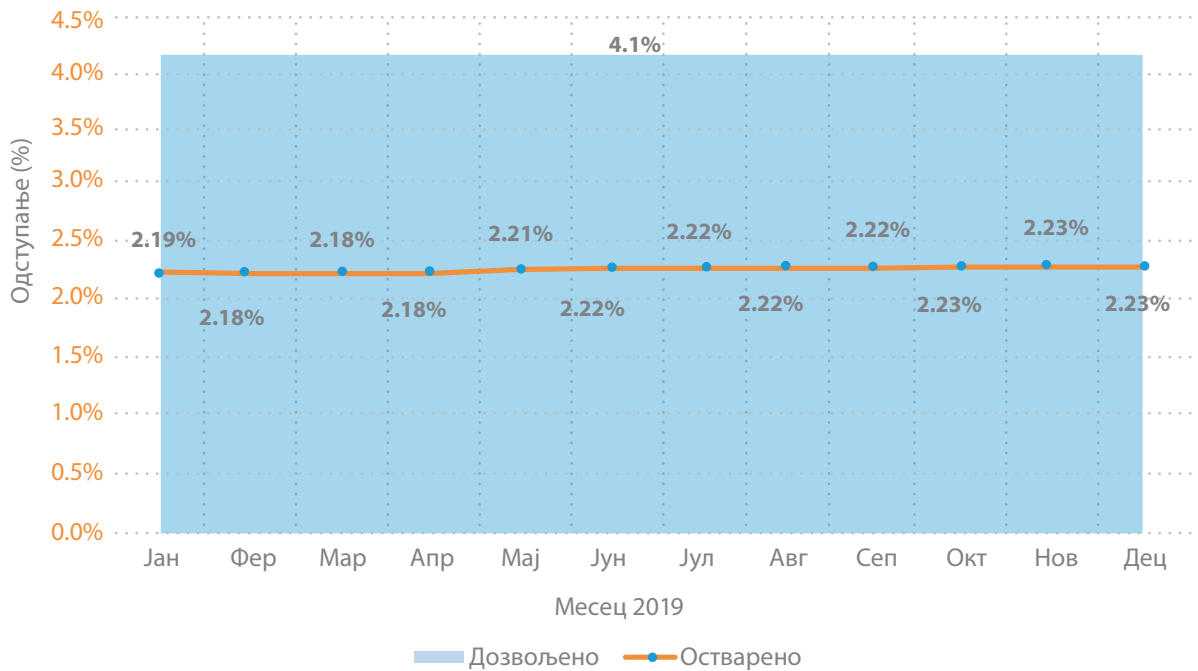
1. Индикатор одступања стварне путање лета у односу на путању по великом кругу (KEA – Key performance Environment indicator based on Actual trajectory). Просечна ефикасност хоризонталног лета до 2019. године представља одступање стварне путање лета од 2,6% у односу на путању по великом кругу.

Слика 18. KEA – индикатор одступања стварне путање лета у односу на путању по великом кругу у Србији и Црној Гори у 2019. години³

³ Извор података: *European ANS Performance Data Portal* (<http://ansperformance.eu/>).

2. Индикатор одступања путање у последњем поднетом плану лета у односу на путању по великом кругу (КЕР – Key performance Environment indicator based on last filed flight plan). Просечна ефикасност хоризонталног лета до 2019. године представља одступање последње достављене путање лета од 4,1% у односу на путању по великом кругу.

Слика 19. КЕР – индикатор одступања путање у последњем поднетом плану лета у односу на путању по великом кругу у Србији и Црној Гори у 2019. години⁴

Вредности КЕА и КЕР индикатора за Србију и Црну Гору за 2019. годину су у оквиру дозвољених вредности прописаних регулативом.

⁴ Извор података: European ANS Performance Data Portal (<http://ansperformance.eu/>).

4.8.2 Показатељи квалитета пружених услуга

Спровођење анализе циљева квалитета SMATSA врши се у оквиру једногодишњег периода. На основу анализе испуњености циљева квалитета за 2019. годину, резултати утврђени на преиспитивању система менаџмента квалитетом (QMS) на састанку Комитета за менаџмент системе представљени су у наредној табели.

Табела 9. Анализа испуњености циљева квалитета за 2019. годину

Услуга	Циљ	Планирано	Остварено	Образложење
АТМ	Просечно време кашњења по IFR лету генерисано од стране SMATSA на годишњем нивоу	Мање од 0,095 минута	ДА	Према извору EUROCONTROL NMOC базе података (Traffic and Delay per Country) током 2019. године просечно кашњење по једном IFR лету генерисано од стране SMATSA износило је 0,076 min (58.316 минута подељено са 764.655 летова). Највећи део (67,53%) укупног кашњења за целу годину је био због временских услова.
	Процент ваздухоплова који полећу из простора надлежности SMATSA у оквиру временске толеранције издатог слота	Већи од 83%	ДА	Према извору EUROCONTROL NMOC базе података (Daily Slot Adherence to ATFM Slots per ADEP) током 2019. године остварена је вредност од 91,72% ваздухоплова који полећу из простора надлежности SMATSA у оквиру временске толеранције издатог слота, на годишњем нивоу.
	Број озбиљних инцидената, за које је анализом утврђено да их је узроковао АТМ	Мањи од 5	ДА	Увидом у базу догађаја која се води у SAF.00 за 2019. годину је утврђено да је пријављено укупно 650 догађаја, од којих је 23 захтевало даљу анализу од стране одељења SAF.00. У истом периоду забележено је 3 удеса ваздухоплова, ниједан са учешћем АТМ. Догодила су се два озбиљна инцидента са учешћем АТМ у 2019. години.

Табела 9. Анализа испуњености циљева квалитета за 2019. годину

Услуга	Циљ	Планирано	Остварено	Образложење
CNS	Системска расположивост техничких уређаја и система у надлежности SMATSA који непосредно утичу на пружање услуга	$A(t) = 99,9\%$	ДА	У процедури Праћење стања техничких уређаја, система и сервиса, CNS.PROC.009, дефинисане су укупна расположивост (када се при прорачуну узимају у обзир кварови, планирана искључења и спољни фактори) и системска расположивост (када се при прорачуну узимају у обзир само кварови). И поред наведених изузетака у одступању од жељених вредности системске расположивости за системе у надлежности SMATSA, наведених у прилозима, а услед примењене појединачне и групне редувантности CNS уређаја и система, током 2019. године, може се сматрати да је за све уређаје, системе и сервисе који непосредно утичу на пружање услуга циљ квалитета из домена CNS испуњен.
MET	Тачност прогноза за аеродром (TAF)	Према ICAO Annex 3, Attachment B	ДА	Резултати анализе остварења прогноза за аеродром (TAF): за LYBT 94.5%, за LYBE 94.8% , за LYVR 92.6%, за LYKV 95.7%, за LYNI 96.4%, за LYUZ 90.3%, за LYPG 96,9%, за LYTV 96.0%, односно просечно за све аеродроме 94.7% чиме је постигнута пожељна оперативна тачност дата у ICAO Annex 3, Attachment B.
AIS	Оцена квалитета података (Q)	Већа од 0,77	ДА	Оцењивање квалитета је спроведено на узорку од 100 података. Просечна оцена за овај узорак износи 0,778.
TRE	Оствареност броја часова теоријске наставе за текућу годину за сваку започету групу кандидата у Центру за обуку ANS особља	100%	ДА	Часови теоријске обуке су реализовани у складу са одговарајућим Решењима за одвијање обуке.
	Оствареност броја часова практичне обуке за текућу годину за сваку започету групу кандидата у Центру за обуку ANS особља	100%	ДА	Часови практичне обуке су реализовани у складу са одговарајућим Решењима за одвијање обуке.

Табела 9. Анализа испуњености циљева квалитета за 2019. годину

Услуга	Циљ	Планирано	Остварено	Образложење
АТО	Процент реализованих часова теоријске наставе у односу на планирани број часова за текућу годину за сваку започету групу кандидата у SMATSA Ваздухопловној академији	100%	ДА	Циљ је остварен 124%. Планирано: 3698 часова, реализовано: 4621 часова. Реализовано је више часова од планираног због непланираних курсева: PPL курс, MCC курсеви, MEP курсеви, CPL(A) модуларни курс, IR курс, као и додатна настава.
	Поштовање планираних рокова завршетка теоријске обуке за текућу годину у SMATSA Ваздухопловној академији	100%	ДА	Рокови завршетка за све започете групе су испоштовани. У планираном року теоријску наставу су завршиле све групе: MIKE 18, NOVEMBAR 18, OSCAR 18, FI 18, PPL 18, CPL 18, IR 18.
	Процент реализованих сати налета у односу на планирани број сати летења за текућу годину за сваку започету групу кандидата у SMATSA Ваздухопловној академији	100%	НЕ	Циљ није остварен. Процент реализованих сати налета је 80%. Планиран број сати налета: 6204, реализован број сати налета: 4958. До подбацивања испуњености дошло је због неповољних метео-услова, као и због нередовног похађања летачке обуке од стране кандидата.
	Поштовање планираних рокова завршетка летачке обуке за текућу годину у SMATSA Вазд. академији	100%	ДА	Рокови завршетка за све започете групе су испоштовани за све кандидате који су били редовни на летачкој обуци.

Табела 9. Анализа испуњености циљева квалитета за 2019. годину

Услуга	Циљ	Планирано	Остварено	Образложење
CAL	Реализација годишњег плана калибраже	100%	ДА	Годишњи план калибраже по средствима је остварен 120%. Реализовано је укупно 311 калибража, од чега 258 калибража према годишњем плану и 53 ванредних калибража. Од укупног броја калибража (311), 160 је реализовано према уговорима с екстерним корисницима.
МО	Испуњеност радних норми изражених у процентима у односу на норме које је прописао произвођач ваздухоплова	Већа од 97%	ДА	Испуњеност радних норми је била 100%. До испуњења циља је дошло због адекватне организације посла у складу са нормама које је прописао произвођач ваздухоплова.
	Максималан „Down Time“ због техничке неисправности ваздухоплова које користи SMATSA Ваздухопловна академија на годишњем нивоу	Мањи од 120 радних дана	ДА	Укупан „Down Time“ због техничке неисправности ваздухоплова које користи SMATSA Ваздухопловна академија је био 0 радних дана. У току 2019. године до испуњења циља је дошло из разлога што није било неисправности које су излазиле из оквира периодичних радова на ваздухопловима.

4.8.3 Додатни показатељи успешности

Поред показатеља успешности обухваћених европском и домаћом регулативом, односно циљевима квалитета, SMATSA прати успешност пословања одређених области на основу интерно утврђених индикатора пословања. Вредности додатних индикатора у односу на постављене циљеве приказане су у наредној табели.

Табела 10. Додатни показатељи/индикатори успешности у 2019. години

Индикатори	Циљна вредност за 2019.	Остварено
СТО 01-Унапређење управљања ваздушном пловидбом		
Број преоптерећења која су пријавили контролори летења	< 20 годишње	0
Поштовање слотова на аеродрому Београд (LYBE)	> 83%	88,8%
Поштовање слотова на аеродрому Тиват (LYTV)	> 83%	96,3%
Поштовање слотова на аеродрому Подгорица (LYPG)	> 83%	97,4%
Поштовање слотова на аеродрому Ниш (LYNI)	> 83%	97,8%
Оцена квалитета ваздухопловних података	> 0,77	0,78
Број приговора корисника AIS услуга	< 13 годишње	1
СТО 03-Развој конкурентних комерцијалних услуга		
Број пројеката повезаних са SESAR	> 1	4
Број састанака одржаних по години са представницима контрола летења у окружењу	> 2	6
Број пројеката унутар централизованих сервиса	> 2	N/A
СТО 04-Унапређење друштвене одговорности и заштита животне средине		
Процент количине отпада који се предаје на неки вид поновне употребе или рециклаже у односу на укупну количину отпада	60%	95%
СТО 06-Унапређење успешности система организације и управљања ресурсима		
Реализација плана набавки	>80%	
СТО 07-Унапређење и развој људског потенцијала		
Просечан број дана у години по запосленом проведених на конференцијама или креативним радионицама	> 1,5	
Просечан број дана у години проведених на обуци за оперативна радна места (изражено по особи)	> 3	

05

Информационо-технолошки системи управљања

5.1 Информационе технологије

У домену информационих технологија током 2019. године реализован је велики број активности које су допринеле аутоматизацији процеса и оптимизацији свакодневних активности и послова, као и заштити података и корпоративне мреже.

Настављен је рад на имплементацији свеобухватног интегрисаног информационог система, односно изради његових интегралних делова (електронске писарнице и система управљања документима, централног интеграционог процеса, управљања планирањем и праћење реализације пословања и управљања средствима).

Измена организације и систематизације која је ступила на снагу крајем 2018. године, условила је прилагођавање апликација које у административне сврхе користе оперативне службе контроле летења (апликација за израду месечног распореда и ефективе, апликације за израду дневног распореда коју користи шеф смене, апликације за упознавање и верификацију непровиних ИНФО докумената и формулара).

На основу захтева корисника извршен је редизајн приказа фреквенција активних сектора суседних контрола летења на контролорским позицијама TopSky-ATC система. Поред тога, развијене су нове функционалности у оквиру различитих апликативних сервиса који се користе као подршка пословним процесима SMATSA, и то:

- евиденција догађаја у оквиру апликативног сервиса за праћење телекомуникационих сервиса;
- рад са картама, аутоматско генерисање наруџбеница за наредну годину и фактурисање у оквиру апликативног сервиса за евиденцију корисника AIS публикација;
- раздвајање извештаја ТМА и ЦКЛ, извештавање о дерутираним летовима и развој извештајног дела у web апликацији „Извештавање организационих јединица КЛ“;
- интеграција података о дерутираним летовима и функције упоређивања локалних података са подацима Network Manager у апликацији за припрему података за потребе обрачуна, фактурисања и наплате рутних накнада (Flight Messages);

Када је реч о новим апликативним решењима, израђен је сервис за потребе евиденције резервних делова и потрошног материјала технике, као и ново решење за евиденцију активности и њихових учесника у АКЛ-овима.

Током 2019. године спроведено је повезивање административне мреже на SMATSA IP мрежу, унапређење и миграција телеком/интернет линија, унапређење система електронске поште и система за екстерну размену докумената.

У циљу заштите података и корпоративне мреже током 2019. године спроведене су следеће активности:

1. Израда система за anti-phishing кампање у сврху пуштања повремених phishing мејлова, а у циљу подизања свести запослених на потенцијалне cyber нападе путем Phishing мејлова;
2. Замена CORE уређаја за напредну заштиту;
3. Имплементација уређаја за напредну заштиту web апликација произвођача RADWARE;
4. Успостављање креирања копија свих података са виртуелних рачунара SMATSA на локацијама Управа и ЦКЛ на дневном нивоу.

У складу са изменом методологије обрачуна рутних накнада које ће се од 01.01.2020. године базирати на стварној путањи лета, извршена је адекватна измена прорачуна сервисних јединица која се врши на бази Billing log фајлова из DPS система. Упоредо са тим, миграцијом базе података о реализованом летовима на технологије Postgres 12 и MS SQL Express 2019 on Linux створене су могућности за унапређење процеса извештавања о саобраћају и приходима.

06

Консултовање с корисницима услуга

6.1 Управљање ваздушним саобраћајем – АТМ

Током 2019. године, одржано је низ састанака са представницима Аеродрома Београд (VINCI) поводом припреме и усаглашавања активности на спровођењу уговора о концесији на аеродрому Београд. Поред представника VINCI, састанцима су присуствовали и представници Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Директората цивилног ваздухопловства, Air Serbia и други.

Консултације са корисницима у вези са процедурама инструменталног летења одржавају се редовно. У току 2019. године размењене су информације по многим питањима, како са ваздухопловним компанијама које су директни корисници, тако и са организацијама које врше редистрибуцију ваздухопловних података (Jeppesen, NAVBLUE, Lido).

6.2 Ваздухопловно информисање – АИС

Анализа испитивања задовољства корисника врши се на основу тромесечних извештаја о квалитету података из INO, SDO и PAMS апликација Европске базе АИС података, приговора корисника и на основу Упитника о задовољству корисника.

1. INO модул Европске базе АИС података

Анализа објављених NOTAM-а коју тромесечно прави EAD, у периоду од октобра 2018. до септембра 2019. године обухватила је 478 NOTAM-а. Пронађене су 3 грешке, што представља 0,25 грешака на месечном нивоу. Узрок ових грешака је људска грешка, а не неадекватне процедуре. По извршеној анализи, свака три месеца се води разговор са извршиоцима у NOTAM бироу и посебно указује на учињене грешке, у циљу избегавања њиховог понављања. Тренд направљених грешака варира, али просек од 0,25 грешке на месечном нивоу изгледа прихватљиво.

2. Приговори корисника

У складу са важећом процедуром, анализа приговора је урађена закључно са 31.12.2019. У току 2019. године примљен је свега један приговор у вези са пружањем услуга ваздухопловног информисања. Овај приговор се није односио на угрожавање безбедности услед грешака у пружању услуге ваздухопловног информисања. Анализом није утврђено постојање неког системског проблема или приговора веће учесталости.

3. Упитник о задовољству корисника

AIS редовно проверава задовољство корисника слањем стандардизованих упитника. Када је у питању 2019. година, примљено је 13 попуњених упитника о задовољству корисника. Од тога 10 испитаника је оценило нашу услугу оценом – одлично, 2 оценом – врло добро и 1 оценом – добро. Осим тога, на појединачне захтеве корисника редовно се одговара.

6.3 Ваздухопловне метеоролошке услуге – MET

Током 2019. године одржани су формални састанци са корисницима у Републици Србији и у Црној Гори, и то:

- са корисницима продуката за LLF како би их упознали са будућим продуктом eGAFOR и,
- са представницима корисника аеродрома у циљу дефинисања, како редовних тако и повремених, MET услуга за потребе корисника аеродрома.

6.4 SMATSA Ваздухопловна академија

Испитивање задовољства корисника у 2019. години извршено је путем упитника након завршетка обуке. Резултати анкете на узорку од 36 кандидата на обуци за пилоте приказани су у наредној табели.

Табела 11. Резултати анкете о задовољству корисника услуга обуке пилота у оквиру SMATSA Ваздухопловне академије у 2019. години

Домен	Незадовољан	Неутралан	Задовољан	Веома задовољан
Знање пре доласка на Академију	7	12	8	9
Знање након завршетка Академије	0	0	8	28
Инструктори теорије	1	3	16	16
Учила и наставна средства	2	8	14	12
Уџбеници	5	9	15	7
Стечене летачке вештине	0	3	9	24
Инструктори летења	1	1	8	26
Организација летачке обуке	4	9	11	12
Дневна организација	2	8	16	10
Брифинзи и дибрифинзи	0	2	14	20
Општа оцена целокупне обуке	1	1	17	17

6.5 Калибража ЗРНС из ваздуха

Испитивање задовољства корисника услуге калибраже ЗРНС из ваздуха се врши на основу података добијених из анкете, коју је током 2019. године попунило 8 корисника из Летоније, Мађарске, Словеније, Босне и Херцеговине и Северне Македоније. На основу података из анкете, средња оцена квалитета услуга калибраже ЗРНС из ваздуха за 2019. годину износи 5.00.

Табела 12. Резултати анкете о задовољству корисника услуга калибраже ЗРНС из ваздуха у 2019. години

Активност	Средња оцена
Степен координације активности пре, током и после извршења калибраже ЗРНС	5,0
Квалитет у комуникацији посаде с техничким особљем на земљи приликом извршења калибраже ЗРНС	5,0
Квалитет, потпуност и благовременост извештаја о извршеној калибражи ЗРНС	5,0
Усклађеност планираних и реализованих активности	5,0
Одзив на додатне захтеве	5,0

На основу оцена добијених анкетом, може се закључити да су се услуге калибраже ЗРНС из ваздуха за иностраног наручиоца током 2019. године вршиле врло професионално и квалитетно.

07

Финансијски извештаји

Финансијски извештаји SMATSA садрже информације о финансијском положају, рентабилности, променама на капиталу и новчаним токовима SMATSA.

У наставку су приказани Финансијски извештаји за 2019. годину, који обухватају биланс успеха, биланс стања и извештај о новчаним токовима.

Приказано је поређење резултата са претходном годином, као и са планом за 2019. годину у циљу праћења тренда кретања пословних показатеља и реализације утврђених планова.

7.1 Биланс успеха

Табела 13. Биланс успеха за период од 01.01. до 31.12.2019. године (у 000 РСД)					
Елементи	2018	2019	План 2019	Остварено/ План	2019/2018
I Пословни приходи	9,664,818	10,061,059	10,176,426	-1.13%	4.10%
Приходи од продаје	9,316,494	9,730,895	9,911,623	-1.82%	4.45%
Домаће тржиште	364,251	450,161	455,177	-1.10%	23.59%
Ино тржиште	8,952,243	9,280,734	9,456,446	-1.86%	3.67%
Остали пословни приходи	348,324	330,164	264,803	24.68%	-5.21%
II Пословни расходи	9,245,732	9,884,803	10,147,560	-2.59%	6.91%
Трошкови материјала	66,323	86,553	81,666	5.98%	30.50%
Гориво и енергија	143,663	152,781	159,381	-4.14%	6.35%
Зараде, накнаде и ост. лични расх.	5,998,004	6,219,892	6,292,039	-1.15%	3.70%
Производне услуге	1,106,801	1,395,287	1,359,860	2.61%	26.06%
Амортизација	1,071,073	1,163,282	1,250,000	-6.94%	8.61%
Резервисања	128,620	91,386	50,000	82.77%	-28.95%
Нематеријални трошкови	731,248	775,622	954,614	-18.75%	6.07%
III Пословна добит	419,086	176,256	28,866	510.60%	-57.94%
IV ЕБИТДА	1,490,159	1,339,538	1,278,866		
% ЕБИТДА	15.42%	13.31%	12.57%		
VI Ефекат финансијских прихода и расхода	-34,956	-10,649	19,517		
VII Ефекат осталих прихода и расхода	-67,277	51,356	196,332		
VIII Добит из редовног пословања пре опорезивања	316,853	216,963	244,715		
IX Добитак/губитак пословања које се обуставља	-72,127	-72,957	-		
X Порески расход	212,748	40,638	90,000		
XI Нето добит	31,978	103,368	154,715	-33.19%	223.25%

Пословни приходи су на нивоу планиране вредности у 2019. години, док је реализација прихода у 2019. години виша за 4,10% у односу на 2018. годину.

У односу на 2018. годину, у 2019. години дошло је до умањења профитне стопе пре одузимања камате, пореза на добит и амортизације (ЕБИТДА – Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization) са 15,42% на нешто више од 13% што је изнад планиране вредности од 12,5%.

Година је завршена са пословном добити од 176.256 хиљада РСД. Са једне стране, резултат је значајно бољи од плана, а са друге стране, пословна добит у 2019. години је за 57,94% мања од остварене добити у претходној години услед повећања пословних расхода, првенствено трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода и трошкова производних услуга. Нето добит је повећана у 2019. години у односу на 2018. годину, пре свега због умањења пореског расхода периода у 2019. години.

Гледано по категоријама, остварено је скоро 99% планираног прихода од продаје на домаћем тржишту, чиме је остварени приход по овој категорији чак за 23,6% виши од прошлогодишњег. Овакво стање последица је повећаног учешћа домаћих компанија у терминалу од очекиваног. Приход од продаје на ино тржишту у 2019. години је мало нижи од планираног, док је у односу на 2018. годину виши за око 3,7%.

Реализација трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода чини скоро 99% планиране вредности те категорије у Финансијском плану за 2019. годину, односно, за 3,7% је виша у односу на претходну годину.

Реализација трошкова амортизације је нешто виша од 93% планиране вредности, односно, виша је за 8,61% у односу на вредност у 2018. години, пре свега због активирања инвестиција као што су TopSky АТС систем и IP комуникациона мрежа у 2019. години.

Реализација нематеријалних трошкова у 2019. години износи око 81,25% планиране вредности, односно за 6,07% је виша него у 2018. години, пре свега због већег плаћања контрибуције Евроконтролу у 2019. години него у 2018. години и већих трошкова платног промета.

Реализација трошкова материјала у 2019. години је премашила планирану вредност за скоро 6%, односно за 30,5% је виша него у 2018. години и то првенствено због требовања резервних делова за навигациони систем и IP комуникациону мрежу.

Такође, на позицији трошкова производних услуга евидентирана је већа реализација од 2,61% у односу на планирану вредност.

7.2 Биланс стања

Табела 14. Биланс стања на дан 31.12.2019. године (у 000 РСД)					
Актива	2015	2016	2017	2018	2019
Стална имовина	12,329,351	12,920,482	14,241,070	14,967,560	15,850,968
I Нематеријална имовина	27,775	83,035	90,120	90,966	112,868
II Некретнине, постројења и опрема	12,301,576	12,837,447	14,150,950	14,876,594	15,738,100
III Дугорочни финансијски пласмани	–	–	–	–	–
Дугорочна потраживања	–	–	–	–	–
Обртна имовина	5,105,927	4,466,488	3,840,375	3,108,257	3,369,062
I Залихе	146,275	163,013	179,077	177,095	156,878
II Потраживања по основу продаје	1,001,567	1,429,641	1,483,012	1,362,005	1,659,235
III Друга потраживања	203,083	161,758	20,088	14,962	219,234
IV Краткорочни финансијски пласмани	–	–	–	–	–
V Готовински еквиваленти и готовина	3,638,462	2,629,516	1,969,208	1,427,318	1,169,259
VI Порез на додатну вредност	68,887	57,177	147,005	56,783	44,156
VII Активна временска разграничења	47,653	25,383	41,985	70,094	120,300
Укупна актива	17,435,278	17,386,970	18,081,445	18,075,817	19,220,030
Ванбилансна актива	204,934	716,454	885,440	837,082	974,419
Пасива	2015	2016	2017	2018	2019
Укупни Капитал	12,226,886	12,783,828	14,148,794	14,148,874	14,258,882
I Основни капитал	1,873,820	1,873,820	1,873,820	1,873,820	1,873,820
II Резерве	507,044	507,044	507,044	507,044	507,044
III Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	3,179,315	2,869,560	3,431,245	3,418,341	3,385,720
IV Нераспоређени добитак	6,653,575	7,514,952	8,362,953	8,408,630	8,548,244
V Нереализовани добици/ губици по основу хартија од вредности и других компоненти осталог свеобухватног резултата	13,132	18,452	-26,268	-58,961	-55,946
Дугорочна резервисања и обавезе	2,943,325	2,197,094	1,693,535	2,207,996	2,901,531
I Дугорочна резервисања	692,151	743,857	818,786	916,198	935,665
II Дугорочне обавезе	2,251,174	1,453,237	874,749	1,291,798	1,965,866

Табела 14. Биланс стања на дан 31.12.2019. године (у 000 РСД)

Пасива	2015	2016	2017	2018	2019
Одложене пореске обавезе	565,197	534,195	598,471	589,101	588,749
Краткорочне обавезе	1,699,870	1,871,853	1,640,645	1,129,846	1,470,868
Краткорочне финансијске обавезе	1,201,618	820,956	483,653	430,982	204,739
Примљени аванси, депозити, кауције	113,980	167,954	210,592	141,051	136,040
Обавезе из пословања	315,185	337,304	471,995	502,897	592,253
Остале краткорочне обавезе	22,742	533,444	430,925	15,279	482,101
Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	30,845	6,513	40,427	34,667	24,878
Пасивна временска разграничења	15,500	5,682	3,053	4,970	30,857
Укупна пасива	17,435,278	17,386,970	18,081,445	18,075,817	19,220,030
Ванбилансна пасива	204,934	716,454	885,440	837,082	974,419

Стална имовина је у 2019. години за скоро 6% већа у односу на 2018. годину, највећим делом по основу улагања у унапређење TopSky АТС система, изградњу електроенергетских постројења и трафостаница и осталих инвестиционих улагања.

У структури обртне имовине, потраживања по основу продаје и готовине учествују са скоро 84%.

Укупан капитал је повећан у 2019. години у односу на 2018. годину, услед повећања нераспоређене добити. Нераспоређена добит текуће године износила је 139.614 хиљада РСД, док је у 2018. години износила 45.677 хиљада РСД.

На позицији дугорочних обавеза, у 2019. години SMATSA бележи износ од 1.965.866 хиљада динара по основу дугорочних кредита од ЕИБ и ЕБРД, док је на позицији краткорочних финансијских обавеза евидентирана отплата рате кредита ЕИБ из 2005. године у висини од 204.739 хиљада динара.

7.3 Извештај о новчаним токовима

Табела 15. Извештај о новчаним токовима у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године (у 000 РСД)		
Позиција	Текућа година	Претходна година
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
	10,338,691	10,241,126
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)		
1. Продаја и примљени аванси	9,530,578	9,422,937
2. Примљене камате из пословних активности	36,541	4,561
3. Остали приливи из редовног пословања	771,572	813,628
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	8,913,715	9,356,268
1. Исплате добављачима и дати аванси	2,862,282	2,507,750
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	5,789,105	6,577,568
3. Плаћене камате	41,548	47,014
4. Порез на добитак	220,780	223,936
5. Одливи по основу осталих јавних прихода		
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	1,424,976	884,858
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)		
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	-	-
1. Продаја акција и удела (нето приливи)		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава		
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)		
4. Примљене камате из активности инвестирања		
5. Примљене дивиденде		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	2,141,264	1,794,060
1. Куповина акција и удела (нето одливи)		
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	2,141,264	1,794,060
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)		
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II-I)	2,141,264	1,794,060

Табела 15. Извештај о новчаним токовима у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године (у 000 РСД)

Позиција	Текућа година	Претходна година
V. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА	925,964	887,406
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 5)		
1. Увећање основног капитала		
2. Дугорочни кредити (нето приливи)	925,964	887,406
3. Краткорочни кредити (нето приливи)		
4. Остале дугорочне обавезе		
5. Остале краткорочне обавезе		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	467,709	519,621
1. Откуп сопствених акција и удела		
2. Дугорочни кредити (одливи)	467,709	519,621
3. Краткорочни кредити (одливи)		
4. Остале обавезе (одливи)		
5. Финансијски лизинг		
6. Исплаћене дивиденде		
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	458,255	367,785
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)		
G. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3013 + 3025)	11,264,655	11,128,532
D. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3005 + 3019 + 3031)	11,522,688	11,669,949
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040 – 3041)		
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041 – 3040)	258,033	541,417
Ž. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	1,427,318	1,969,208
Z. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		
I. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	26	473
J. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	1,169,259	1,427,318

7.4 Рацио показатељи

Табела 16. Показатељи ликвидности – препоручене, остварене и циљне вредности				
Показатељи ликвидности	Препоручена вредност	Остварено у 2018.	Остварено у 2019.	Циљна вредност у Финансијском плану за 2019. годину
Рацио текуће ликвидности (Обртна имовина / Краткорочне обавезе)	>2	2,75	2,29	1,88

Рацио текуће ликвидности (општи рацио ликвидности) показује способност компаније да са укупно расположивим обртним средствима измири своје краткорочне обавезе (у периоду до годину дана). Уколико предузеће има резултат општег рација ликвидности преко 2, значи да има добру способност сервисирања краткорочних обавеза. Рацио текуће ликвидности, такође, показује са колико динара обртних средстава је покривен сваки динар краткорочних обавеза.

У 2018. години општи рацио ликвидности за SMATSA је износио 2,75, а у 2019. години је смањен на 2,29, односно сваки динар краткорочних обавеза у 2019. години био је покривен са 2,29 динара обртних средстава.

Табела 17. Показатељи финансијске сигурности – препоручене, остварене и циљне вредности				
Показатељи финансијске сигурности	Препоручена вредност	Остварено у 2018.	Остварено у 2019.	Циљна вредност у Финансијском плану за 2019. годину
Рацио задужености (Дугорочне обавезе + Краткорочне обавезе) / укупна актива (%)	Пожељан је мањи проценат	13,4%	17,88%	25,79%
Рацио дуга (EBRD) Укупне обавезе / Укупни капитал	<1	0,12	0,15	/
Рацио дуга (EIB) (Дугорочне обавезе + Краткорочне финансијске обавезе - Готовински еквиваленти и готовина) / EBITDA	<3.5	0,20	0,75	/

Када је у питању рацио задужености, мањи проценат позајмљених средстава показује да је мањи део средстава финансиран позајмљеним изворима финансирања. У случају рација задужености, у 2018. години, позајмљена средства чине 13,4% укупних извора средстава, док се тај проценат повећава у наредној години, па у 2019. износи 17,88% – што значи да је дошло до повећања задужености.

Рацио дуга EBRD упоређује укупне обавезе компаније са укупним капиталом. Степен задужености показује релативно учешће кредита у финансирању компаније. Вредност која је утврђена Уговором о кредиту између SMATSA и EBRD, подразумева да вредност рација не би требало да буде већи од 1. У случају SMATSA, у 2018. години овај параметар износио је 0,12, док је у 2019. години износио 0,15. Рацио дуга EIB показује колико година је потребно да компанија измири своје финансијске обавезе по основу дуга ако се нето дуг и EBITDA држе константно (не више од 3,50).

Табела 18. Показатељи профитабилности – препоручене, остварене и циљне вредности

Показатељи профитабилности	Препоручена вредност	Остварено у 2018.	Остварено у 2019.	Циљна вредност у Финансијском плану за 2019. годину
Стопа пословног добитка (Пословни добитак / Пословни приходи)	што је већа стопа то је боље	4,34%	1,75%	/
Стопа нето добити (Нето добитак / Пословни приходи)	што је већа стопа то је боље	0,33%	1,03%	/

Стопа пословног добитка искључује ефекте финансијских и осталих прихода и расхода на пословање и у 2018. износи 4,34%, а у 2019. години 1,75%.

Стопа нето добити (профитна маржа) показује колики део сваког динара нето прихода од продаје остаје власницима након измирења свих финансијских обавеза. Стопа нето добити је у 2019. години већа у односу на 2018. годину.

08 Ознаке и скраћенице

ACC	Area Control Center (Обласна контрола летења)
ACS	Area Control Surveillance (Надзорна обласна контрола)
ADI	Aerodrome Control Instrument (Инструментална аеродромска контрола)
AFIS	Aerodrome Flight Information Services (Аеродромско информисање у лету)
AIP	Aeronautical Information Publication (Зборник ваздухопловних информација)
AIR	Air Control (Контрола у ваздуху)
AIRAC	Aeronautical Information Regulation And Control (Регулатива и контрола ваздухопловног информисања)
AIS	Aeronautical Information Services (Услуге ваздухопловног информисања)
AMHS	Aeronautical Message Handling System (Систем за управљање ваздухопловним порукама)
ANS	Air Navigation Services (Услуге у ваздушној пловидби)
ANSP	Air Navigation Services Provider (Пружалац услуга у ваздушној пловидби)
APCH	Approach (Прилажење)
APV	Approach procedure with vertical guidance (Прилазна процедура са вертикалним навођењем)
APP	Approach Control (Прилазна контрола летења)
ARO	Air Traffic Services Reporting Office (Пријавни биро служби контроле летења)
ARTAS	ATM Surveillance Tracker And Server (Надзор примаоца и сервера)
ASD	Air Situation Display (Приказ података о летовима ваздухоплова)
ASMT	Automatic safety monitoring tool (Алатка за аутоматско праћење безбедности)
ATC	Air Traffic Control (Контрола летења)
ATCEUC	Air Traffic Controllers European Union Coordination (Координација Европских синдиката контролоа летења)
ATFM	Air Traffic Flow Management (Управљање протоком ваздушног саобраћаја)
ATM	Air Traffic Management (Управљање ваздушним саобраћајем)
ATO	Approval Training Organisation (Сертификовани центар за обуку)
ATS	Air Traffic Services (Услуге у ваздушном саобраћају)
ATSEP	Air Traffic Safety Electronics Personnel (Ваздухопловно-техничко особље)
AVAC	Aviation Advisory Committee (Ваздухопловни саветодавни комитет)

BANM	Balkan Aviation Normalization Meeting (Састанак BANM)
BHANSА	Bosnia and Herzegovina Air Navigation Services Agency (Агенција за пружање услуга у зрачној пловидби Босне и Херцеговине)
BHАТМ	Bosnia and Herzegovina Air Traffic Management Project (Пројекат унапређења вадушног саобраћаја Босне и Херцеговине)
BSO	Basic Strategic Objective (Основни циљ)
C-ATCC	Contingency Air Traffic Control Center (Центар контроле летења за непредвиђене ситуације)
CAL	Calibration (Калибража)
CAT	Category (Категорија)
CIMACT	Civil Military ATM Co-ordination Tool (Програм за војно-цивилно координисање ваздушног простора)
CIP	Central Integration Process (Централни интегрални процес)
CNS	Communication, Navigation and Surveillance (Услуге комуникације, навигације и надзора)
COOPANS	An international partnership between the air navigation service providers of Austria, Croatia, Denmark, Ireland and Sweden (Заједничко партнерство између провајдера услуга у ваздушној пловидби – Аустрија, Хрватска, Данска, Ирска и Шведска)
DC	Direct Current (Директна струја)
DCT	Direct (in relation to flight plan clearances and type of approach) – Директно (у односу на одобрење плана лета и врсту прилаза)
DEA	Direct Electronic Access (Директан електронски приступ)
DME	Distance Measuring Equipment (Уређај за мерење одстојања)
DPS	Data Processing System (Систем за обраду података лета)
DVOR	Doppler VOR (Доплер VOR)
EAD	European AIS Database (Европска AIS база података)
EASA	European Aviation Safety Agency (Агенција Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја)
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development (Европска банка за обнову и развој)
EBITDA	Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization (Профит пре одузимања камате, пореза на добит и амортизације)
EDS	European Directory Service (Услуга европске базе података)
EGAFOR	Међународни пројекат за развој новог продукта прогнозе и упозорења за летове опште авијације на малим висинама (Electronic General Aviation Forecast)
EGNOS	European Geostationary Navigation Overlay Service (Услуге геостационарних сателита и мреже референтних земаљских станица и центара)
EMS	Environmental Management System (Систем заштите животне средине)
ENV	Environment (Заштита животне средине)
ESARR	Eurocontrol Safety Regulatory Requirements (Еуроконтрол регулаторно безбедносни захтеви)

EU	European Union (Европска унија)
EUR	Euro (Евро)
EUROCONTROL	European Agency for the Safety of Air Navigation (Европска организација за безбедност ваздушне пловидбе)
ESSP	European Satellite Service Provider (Европски пружалац сателитских услуга)
EVAIR	EUROCONTROL voluntary ATM incident reporting (EUROCONTROL извештавање приликом пријаве догађаја у области АТМ)
EWA	EGNOS Working Agreement (EGNOS радни споразум)
FAMUS	Future ATM Modernisation and Upgrade System (Пројекат модернизације и унапређења система управљања ваздушним саобраћајем)
FIR	Flight Information Region (Област информисања у лету)
FL	Flight level (Ниво лета)
FRA	Free Route Airspace (Простор слободног планирања рута)
GMC	Ground Movement Control (Контрола кретања на земљи)
HUM	Human Resources (Сектор за људске ресурсе, правне и опште послове)
ICAO	International Civil Aviation Organization (Међународна организација цивилног ваздухопловства)
IFR	Instrument flight rules (Правила инструменталног летења)
ILS	Instrument Landing System (Систем за инструментално слетање)
INO	International NOTAM Operations (Међународне NOTAM операције)
IP	Internet Protocol (Интернет протокол)
ISO	International Organization for Standardization (Међународна организација за стандардизацију)
LARA	Local and sub-Regional Airspace Management Support System (Локални и суб-регионални систем подршке за управљање ваздушним простором)
LDAP	Directory Access Protocol (Протокол за приступ централном директоријуму)
LNAV	Lateral Navigation (Латерална навигација)
LPV	Localizer Performance with Vertical guidance (Карактеристике локалајзера са вертикалним вођењем)
LSSIP	Local Single Sky Implementation (Имплементација Јединственог европског неба)
LYBE	Belgrade Airport (Аеродром Београд)
LYKV	Kraljevo Airport (Аеродром Краљево)
LYNI	Nis Airport (Аеродром Ниш)
LYPG	Podgorica Airport (Аеродром Подгорица)
LYTV	Tivat Airport (Аеродром Тиват)
LYUZ	Uzice Airport (Аеродром Ужице / Поникве)
LYVR	Vrsac Airport (Аеродром Вршац)
MCC	Multi Crew Coordination (Дозвола пилота авиона са вишечланом посадом)

MET	Aeronautical Meteorological Services (Ваздухопловне метеоролошке услуге)
MIL AIP	Military Aeronautical Information Publication (Војни зборник ваздухопловних информација)
MO	Maintanance Organisation (Одељење за одржавање ваздухоплова)
MTBO	Mean Time Between Outages (Средње време између отказа)
MTOW	Maximum take of weight (Максимална тежина ваздухоплова при полетању)
NATO	North Atlantic Treaty Organisation (Северно-атлантски пакт)
NDB	NonDirectional radio Beacon (Неусмерени радио фар)
NM	Network Manager (Менаџер мреже)
NMOC	Network Manager Operations Centre (Оперативни центар менаџера мреже)
NOTAM	A Notice to Airmen (Хитна значајна обавештења за летачко особље)
OJTI	On the job Training Instructor (Инструктор обуке на радном месту)
PANS-OPS	Procedures for Air Navigation Services – Aircraft OPerationS (Ваздухопловно-навигационе процедуре)
PBN	Performance-based navigation (Навигација заснована на перформансама)
PPL	Private Pilot Licence (Дозвола приватног пилота авиона)
PreOJT	Pre-On the Job Training (Обука која претходи обуци на радном месту)
PSR	Primary Surveillance Radar (Примарни надзорни радар)
QMS	Quality Management System (Систем менаџмента квалитетом)
RAT	Risk Analysis Tool (Алат за управљање ризиком)
RNP	Required navigation performance (Захтеване карактеристике система навигације)
RNPAPCH	Required navigation performance Approach (Захтеване карактеристике система навигације у фази прилажења)
RP	Reference Period (Референтни период)
SARP(S)	Standards and recommended practices ICAO (Стандарди и препоруке)
SEAFRA	South East Axis Free Route Airspace (Концепт слободног планирања рута на југоисточној оси)
SECSI FRA	South East Common Sky Initiative Free Route Airspace (Иницијатива слободног коришћења рута у заједничком ваздушном простору југоисточне Европе)
SES	Single European Sky (Јединствено европско небо)
SESAR	Single European Sky ATM Research (Иницијатива за модернизацију управљања ваздушним саобраћајем у простору Јединственог европског неба)
SMATSA	Serbia and Montenegro Air Traffic Services SMATSA Ilc (Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд)
SMS	Safety Managment System (Систем управљања безбедношћу)
SNOWTAM	Special series NOTAM notifying the presence or removal of hazardous conditions due to snow, ice, slush or standing water associated with snow, slush and ice on the movement area, by means of a specific format

SNOWTAM	(Посебна серија NOTAM-а која помоћу утврђеног обрасца обавештава о присуству или отклањању опасних услова проузрокованих снегом, ледом, лапавицом или стајаћом водом насталом топљењем снега, лапавице и леда на површинама за кретање ваздухоплова)
SSR	Secondary Surveillance Radar (Секундарни надзорни радар)
STAR	Standard Instrument Arrival (Стандардни инструментални долазак)
SID	Standard Instrument Departure (Стандардни инструментални одлазак)
STO	Strategic Objective (Стратешки циљ)
SUSAN	SMATSA Upgrade of System for Air Navigation (Пројекат модернизације контроле летења)
TAF	Aerodrome forecast (Прогноза за аеродром)
TAR	Terminal Area Radar (Терминални радар)
TER	Terminal and Aerodrome Control Sector (Сектор за терминалне и аеродромске контроле летења)
TMA	Terminal Area (Терминална област)
TRE	Aeronautical Personnel Training Sector (Сектор за обуку ваздухопловног особља)
TWR	Tower (Торањ)
UHF	Ultra High Frequency (Ултра висока фреквенција)
UPS	Uninterruptible power supply (Непрекидно напајање)
VDF	Variable frequency drive (Варијабилна фреквенција)
VHF	Very High Frequency (Врло висока фреквенција)
VOR	Very High Frequency Omni-directional Range (Свесмерни радио-фар врло високе фреквенције)
VNAV	Vertical Navigation (Вертикална навигација)
АНТ	Аеродром Никола Тесла
АКЛ	Аеродромска контрола летења
АЦВ	Агенција за цивилно ваздухопловство Црне Горе
ДЦВ	Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије
ЕЕ	Електро-енергетска
ЕИБ	Европска инвестициона банка
ЗРНС	Земаљска радио-навигациона средства
ОЈ	Организациона јединица
ПСС	Полетно-слетна стаза
РС	Радарска станица
ТК	Телекомуникације
ТКЦ	Телекомуникациони центар
ЦКЛ	Центар контроле летења

09 Индекс табела, шема и слика

9.1 Индекс табела

Табела 1. Флукуације запослених у 2019. години по месецима	21
Табела 2. Реализације обука у оквиру Центра за обуку ANS особља у 2019. години	27
Табела 3. Обуке у оперативним јединицама контроле летења у 2019. години	28
Табела 4. Циљане и остварене вредности SMS индикатора по захтеву ДЦВ за 2019. годину	33
Табела 5. Циљане и остварене вредности SMS индикатора по захтеву АЦВ за 2019. годину	34
Табела 6. Циљане и остварене вредности индикатора безбедности по захтеву ДЦВ за 2019. годину	35
Табела 7. Циљане и остварене вредности сигурносних индикатора по захтеву АЦВ за 2019. годину	37
Табела 8. Вредности индикатора капацитета у 2019. години	39
Табела 9. Анализа испуњености циљева квалитета за 2019. годину	42
Табела 10. Додатни показатељи/индикатори успешности у 2019. години	46
Табела 11. Резултати анкете о задовољству корисника услуга обуке пилота у оквиру SMATSA Ваздухопловне академије у 2019. години	52
Табела 12. Резултати анкете о задовољству корисника услуга калибраже ЗРНС из ваздуха у 2019. години	53
Табела 13. Биланс успеха за период од 01.01. до 31.12.2019. године (у 000 РСД)	55
Табела 14. Биланс стања на дан 31.12.2019. године (у 000 РСД)	57
Табела 15. Извештај о новчаним токовима у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године (у 000 РСД)	59
Табела 16. Показатељи ликвидности – препоручене, остварене и циљне вредности	61
Табела 17. Показатељи финансијске сигурности – препоручене, остварене и циљне вредности	61
Табела 18. Показатељи профитабилности – препоручене, остварене и циљне вредности	62

9.2 Индекс слика

Слика 1. Територија изнад које је SMATSA пружала услуге у ваздушној пловидби током 2019. године	13
Слика 2. Број летова у периоду од 2010. до 2019. године	15
Слика 3. Расподела летова у 2019. години	15
Слика 4. Вршни дан и вршни сат у периоду од 2010. до 2019. године	16
Слика 5. Учешће појединих типова ваздухоплова у 2019. години	16
Слика 6. Број полетања и слетања по аеродромима у периоду од 2010. до 2019. године	17
Слика 7. Расподела саобраћаја по аеродромима у 2019. години	17
Слика 8. Број летова у ваздушном простору надлежности SMATSA по земљама полетања / слетања у 2018. и 2019. години	18
Слика 9. Број сервисних јединица у периоду од 2010. до 2019. године	19
Слика 10. Просечна дужина лета и просечан MTOW у FIR Београд у периоду од 2010. до 2019. године	19

Слика 11. Јединица рутне накнаде у 2019. години (ЕУР)	20
Слика 12. Структура запослених према полу	21
Слика 13. Структура запослених према квалификационим групама	21
Слика 14. Старосна структура запослених	21
Слика 15. Јединица рутне накнаде за зону наплате „Србија – Црна Гора – KFOR“ у 2018. и 2019. години	38
Слика 16. Јединица рутне накнаде за SMATSA у 2018. и 2019. години	38
Слика 17. Просечно време кашњења по IFR лету у FIR Београд генерисано АТМ-ом у периоду од 2015. до 2019. године	39
Слика 18. КЕА – индикатор одступања стварне путање лета у односу на путању по великом кругу у Србији и Црној Гори у 2019. години	40
Слика 19. КЕР – индикатор одступања путање у последњем поднетом плану лета у односу на путању по великом кругу у Србији и Црној Гори у 2019. години	41

10 Прилози

Р.бр.	Назив прилога	Број страна прилога
1.	Организациона структура SMATSA	1
2.	Одлука EUROCONTROL Проширеног комитета бр. 153 од 29.11.2018. године	2

10.2 Прилог 2 – Одлука EUROCONTROL Проширеног комитета бр. 153 од 29.11.2018. године

На основу члана 239. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 - др. закон и 83/18) и члана 5. став 1. Правилника о мерилима за обрачун и одређивање висине накнада за пружање услуга у ваздушној пловидби („Службени гласник РС”, бр. 98/11, 71/13, 16/15 и 114/17),

Директор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије објављује

ИЗВОД ИЗ ОДЛУКЕ ПРОШИРЕНЕ КОМИСИЈЕ ЕВРОКОНТРОЛА БРОЈ 153 ОД 29. НОВЕМБРА 2018. ГОДИНЕ

1. Извод из Одлуке Проширене комисије Евроконтрола број 153 од 29. новембра 2018. године о утврђивању висине јединице рутне накнаде за период примене који започиње 1. јануара 2019. године, у преводу на српски језик гласи:

„ЕВРОПСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ ВАЗДУШНЕ ПЛОВИДБЕ
ЕВРОКОНТРОЛ
-Одлуке Проширене комисије-

ОДЛУКА БРОЈ 153
о утврђивању висине јединице рутне накнаде за период примене који започиње
1. јануара 2019. године

ПРОШИРЕНА КОМИСИЈА,

Узимајући у обзир Међународну конвенцију о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе ЕВРОКОНТРОЛ, измењену и допуњену у Бриселу 12. фебруара 1981. године, а посебно њен члан 5;

Узимајући у обзир Мултилатерални споразум о рутним накнадама од 12. фебруара 1981. године, а посебно његове чланове 3.2(д) и 6.1(а);

На предлог Проширеног одбора и Привременог савета,

ДОНОСИ СЛЕДЕЋУ ОДЛУКУ:

Једини члан

Висина јединица рутних накнада које се налазе у прилогу ове одлуке су одобрене и ступају на снагу 1. јануара 2019. године.

У Бриселу, 29. новембра 2018. године

Мирјана Чизмаров
Председник Комисије

ПРИЛОГ

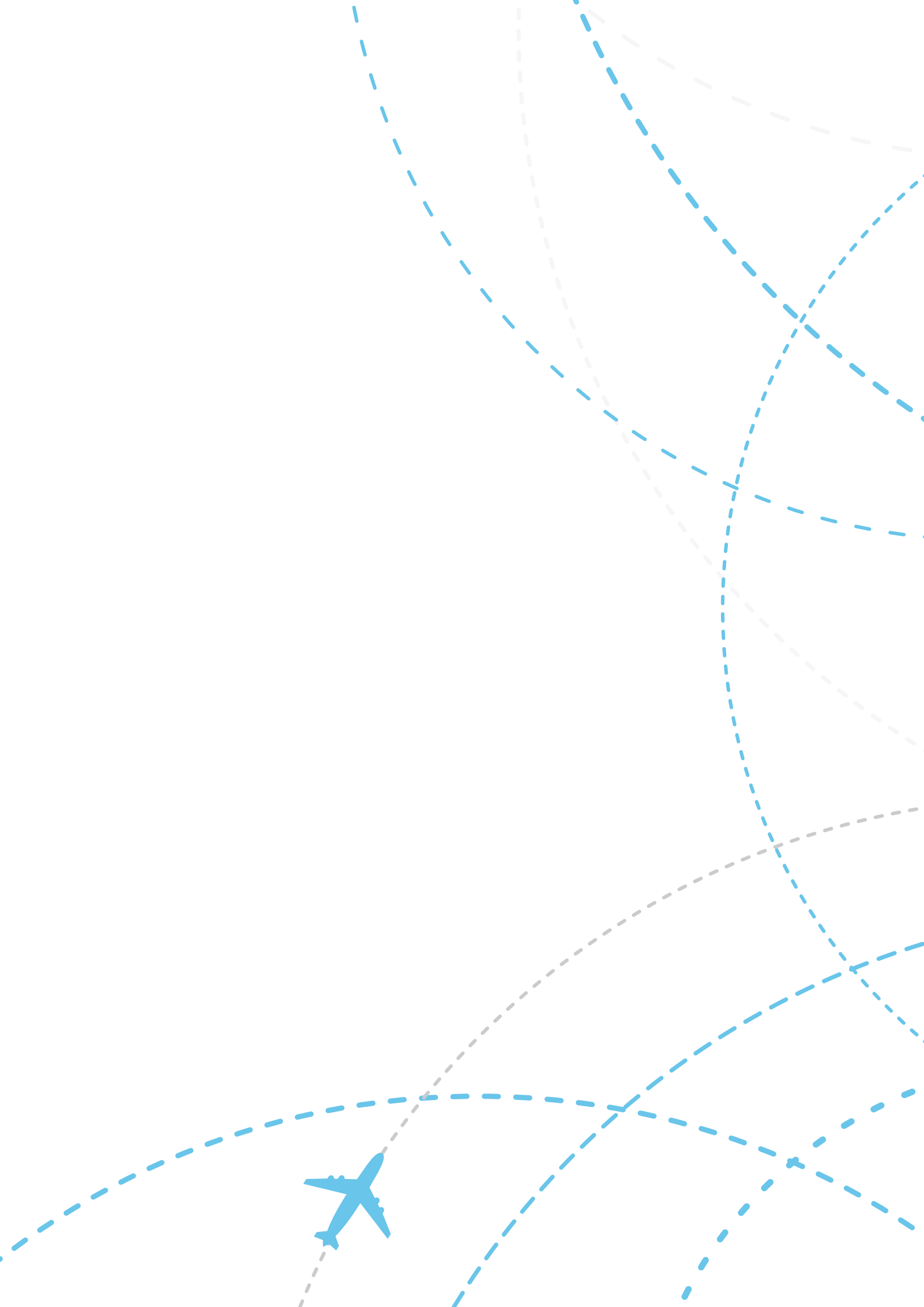
Висина јединица рутних накнада у примени од 1. јануара 2019. године

ЗОНА	Укупна висина јединице у еврима	Примењени валутни курс 1 евро =
Србија/Црна Гора/KFOR	29,48	118,185 RSD

Unit rates applicable from 1 January 2019

ZONE	Global unit rate euro	Exchange rate applied 1 euro =	
Belgium/Luxembourg *	67.69	-/-	
Germany *	63.77	-/-	
France *	60.95	-/-	
United Kingdom	58.37	0.892945	GBP
Netherlands *	56.91	-/-	
Ireland *	28.26	-/-	
Switzerland	94.33	1.12888	CHF
Portugal Lisboa *	24.82	-/-	
Austria *	67.88	-/-	
Spain Continental *	61.33	-/-	
Spain Canary *	49.96	-/-	
Portugal Santa Maria *	9.67	-/-	
Greece *	30.59	-/-	
Turkey	19.17	7.35673	TRY
Malta *	22.51	-/-	
Italy *	78.10	-/-	
Cyprus *	31.98	-/-	
Hungary	30.23	324.513	HUF
Norway	44.00	9.61178	NOK
Denmark	57.15	7.45738	DKK
Slovenia *	59.65	-/-	
Romania	30.43	4.64165	RON
Czech Republic	40.34	25.6039	CZK
Sweden	51.02	10.4276	SEK
Slovakia *	49.83	-/-	
Croatia	42.32	7.42711	HRK
Bulgaria	31.42	1.95550	BGN
The Former Yugoslav Republic of Macedonia	45.20	61.2630	MKD
Moldova	58.97	19.5380	MDL
Finland *	50.02	-/-	
Albania	48.42	126.150	ALL
Bosnia and Herzegovina	34.77	1.95074	BAM
Serbia/Montenegro/KFOR	29.48	118.185	RSD
Lithuania *	42.89	-/-	
Poland	40.87	4.29686	PLN
Armenia	28.13	562.598	AMD
Latvia *	27.16	-/-	
Georgia	22.50	3.02412	GEL
Estonia *	29.31	-/-	

* : State participating in the EMU.

Назив организације:

Контрола летења Србије и Црне Горе

SMATSA доо, Београд

Седиште:

Трг Николе Пашића 10, 11000 Београд

Република Србија, п.ф. 640

Матични број:

17520407

ПИБ:

103170161

Телефон:

+381 11 3218 123

Факс:

+381 11 3240 456

Електронска пошта:

kl@smatsa.rs

Интернет адреса:

www.smatsa.rs

